Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...тэмнай 1921 оной ...брийн 21-hээ гарана | № 101 (13896) | 1975 оной апрелиин 30, среда | Сэн 2 мүнгэн.

...ЭЛШЭЭРЕЭ ...СЭДӨӨР ХЭРЭГЛЭЕ

...жэл шахуу үргэлжэлhэн малай үбэлжэлгэ үнгэ...ной. Адууhа мал хагда ногоондо гаража, үнэ сэн ...продукци ехээр абаха hайн саг дүтэлэнхэй. ...убликымнай олонхи колхоз, совхозууд үбэлжэл...тэй hайнаар үнгэргэбэ. Үбэлдөө малаа гарзагүй...до оруулха, үнеэдэй hү шэмэ дээшэлүүлхэ социа...сөө республика доторoo үүсхэhэн Зэдын аймагай ...нэрэмжэтэ колхозой haалишад, малшад абаhан ...бэелүүлхын тула ехээр оролдожо байна. Энэ ...тын үедэ шэмэтэ тэжээлэй, таряа талханай зүй...ор байбашье, колхозой haалишад үнгэрhэн табан ...туршада (октябрь—март) урда жэлэй энэ үеынхи... килограмм hү үнеэн бүриhөө ехээр haahан байна. ...й түрүү haалишад Н. Ганжурова, Л. Нагаева, ...кова болон бусад энэ үедэ үнеэн бүриhөө мянгаад ...м hү haahан байха юм. Апрель, май hарануудта ...гэ hү шэмэ алдахагүйн тула колхозой хүтэлбэ...д, мэргэжэлтэд, haалишад, малшад оролдоно.

...өө үнеэдэй hү шэмэ дээшэлүүлхэ, гүрэндэ hү ...түсэбөө үлүүлэн дүүргэхэ талаар Хяагтын айма...айн, Мухар-Шэбэрэй аймагай «Эрдэм», Хоринин ...Хүрбын совхозууд, Сэлэнгын аймагай Карл Марк...хэнэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд бо...д зарим ажахынууд мүрысөөндэ шалгаржа гараа. ...совхозой суута haлишан, Социалис Ажалай Ге... Л. Тадвашкина энэ жэлэй түрүүшын кварталда ...бүриhөө 1.626 килограмм hү haажа шадаа.

...бликымнай колхоз, совхозууд бүхыдөө үбэлжэл...дынхиhaa эмхитэйгээр, үхэл гарза багатайгаар үн... байна. Бэшүүрэй аймагай ажахынууд энэ үбэл... үедэ үхэрэй, хонидой үхэл гарзые хоёр дахин ша... болгоо. Республикын колхоз, совхозуудта пёдон...hoo олон хурьгад, тугал абтажа, урдынхиhaa гар...тайгаар түлжүүлэгдэжэ байна. Тэрэшэлэн респуб... гүрэндэ мяха, hү, үндэгэ, худалдаха нэгэдэхи ...арадай ажахын түсэб үлүүлэн дүүргээ.

...hэдэхи табан жэлэй түсэбые мал ажалай та...алтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ зунай бэлшээ...шиидхэхы үүргэтэй байhанинь мэдээжэ. Имаг...а малаа оролдосотой hайнаар бэлшээжэ, тар... шадаа haa, гүрэндэ hайн шанартай мал олоор ...а, hүн ехээр худалдагдаха байна бшуу. Хүхэ но...hада абтаhан продукци эгээн гаргаша багатай ...Тиимэhээ продукциин өөрынь үнэ сэн доошолжо, ...ин ашаг үрэ дээшэлхэ жэшээтэй.

...имэhээ адууhа малаа зунай бэлшээридэ эмхи...гаргажа, зуун үдэртэ үхэр бүхэнэй шэгнүүр зуун ...аар нэмээхэ, зунай бэлшээриин дүрбэн hарада ...hөө 1000 килограмм hү haaxa гэжэ шиидээд, ...ынгаа бүхы малшадые социалис мүрысөөндэ ...Яруунын совхозой малшадай үүсхэл айхабтар ехэ ...артай. Тиимэл хадань КПСС-эй обком, респуб... Министрнүүдэй Совет энэ үүсхэлые ...дэмжэжэ, республикын бүхы колхоз, сов... малай зунай бэлшээрине hайнаар эмхид...шадай дунда социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэ...илтэ табиhан байна.

...совхозой малшад, haалишад ямар аргаар иимэ ...түйлаха болоноб? Нэн түрүүн эдэнэр бэлшээн ...агдаха малай гүүртэнүүдые апрель hарада бү...бултыень хабаржаанда гаргадаг заншалтай. Тии... бэлшээридэ гарахын урда тээ үхэршэд малаа ...ижа абана, үбшэлhэнийнь эмшэлхэ, мүн элдэб ...нhөө hэргылхэ тарилга хүүлэнэ. Хоёрдохёор, ...холыгоо бэлшээридэ тэжээлэй дабhа зөөнэ, ...байха гэр барина.

...ндаа haалиин үнеэдые үдэр hүнигүй бэлшээжэ, ...айгаар haaxa, hүнэй шанар дээшэлүүлхэ хэм...хараалагданхай. Тэрэшэлэн энэ жэлдэ гүрэндэ ...а хонидые бэлшээн, шахан таргалуулха, тус ...дунда зэргээр 40 килограммда хүргэжэ, бэлэд...тда оруулха гэжэ шиидэнхэй. Эдэ бүгэдын ...хозой малшад гүрэндэ мяха, hү, нооhо тушааха ...табан жэлэй түсэбые горитойгоор үлүүлэн дүүр... олохо байна.

...ше энэ шухала хэрэгтэ дутагдалнууд олон ...Илангаяа бэлшээн таргалуулагдаха малай гүүртэ, ...е бүридхэлгэ гэдэргэ татагдана. Малшадай ...лангууд саг соогоо бэлдэгдэнэгүй. Иимэ ушар ...агай «Коммунизм», Захааминай аймагай Да...хоздо үзэгдэнэ. Зундаа hуурин, тосхонуудhaa ...малшадые эдеэ хоолой, эд хэрэгсэлэй зүй...турна талаар хангаха тушаа бии байгаа арга ...уд хүсэдөөр хэрэглэгдэнэгүй. Захааминай ай...а ажахынуудай малшадай зуhадаг Сонгино гэ... бэлшээридэ энэ талаар жэл бүхэндэ гээгдэлтэй ...Энэ жэлдэшье тэрэниие hайжаруулха хэмжээ...абтаагүй байна.

...лай продуктнуудые абаха, гүрэндэ худалдаха ... бүхы табан жэлэй түсэбые амжалтатайгаар ...үлүүлхын тула малай зунай бэлшээрине hай...хэ гээшэ колхоз, совхоз бүхэнэй хүтэлбэ... тэндэхи зооветеринарна мэргэжэлтэдэй, ай...партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудай ...дайшалхы хэрэг мүн. Хаа хаанагүй мүрысөө...и тодорхойлжо, малшадай ажалай түлөөhые ...лайнь зэргээр — малай шэгнүүрэй нэмээгдэ...эр тогтоохо эрилтэ табигдана.

...малшад! Зунай хүхэ ногоондо малаа hайнаар ...а, hү ехээр haaxa, нооhо ехээр абаха талаар ...совхозой малшадай үүсхэлые бүгэдөөрөө дэм...

МАЙН 1-нэй АЖАЛАЙ ВАХТАДА

УhАЛАГДАДАГ ГАЗАР ҮТЭГЖҮҮЛЭГДЭНЭ

Хоёр hарада Яруунын аймагай колхоз, совхозуудай сабшалан болон таряаланда бүхыдөө 30 мянган тонно наг шэбхэ зөөгдэхөөр түсэблэгдэнхэй. Илангаяа уhалагдадаг сабшалан дээрэ үтэгжүүлгэ ехээр тараагдаха юм. Мүн 4300 гектар сабшаланда минеральна үтэгжүүлгэ оруулагдаха хараатай. Тэрэшэлэн 500 гектар сабшаланда ногооной үрэhэн таригдаха, 1750 гектарай хүрьhэн борнойлогдохо, сабшалан бүхыдөө тооной сэбэрлэгдэхэ байна. Эдэ бүгэдын хажуугаар газар уhалха талаар баhал ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ болоно. hубагуудаар, бүлүүр станцинуудаар, мүн hайрамаар 1537 гектар таряалан болон сабшалан уhалагдаха юм.

Нэн түрүүн тусхай отрядууд байгуулагдажа, тэдэндэ хэрэгтэй техникэ даалгагдаа. Мүнөө олонхи отрядууд даалгагдаhан ажалаа хэжэ эхилэнхэй. Илангаяа байгаалиин уларилhaa дулдыдажа, зарим жэлдэ бага ургаса абадаг аймагай баруун талын ажахынууд таряалан, сабшалангаа hайжаруулха талаар ехэ хүдэлмэри хэжэ байна. Жэшээнь, «Коммунизм» колхозой гэшүүд хоёр hарын соносхогдоhонhoo хойшо ургаса дээшэлүүлхэ хүдэлмэрээ улам шангадхаа. С. Б. Алимасовай хүтэлбэрилдэг отряд 1000 тонно шэбхэ малай байрануудhaa гаргажа обоолоод, тэрэнээ зөөжэ байна. hүүлэй хэдэн үдэртэ 500 тонно шэбхэ зөөгдэбэ.

«Победа» колхоздо Д. Ц. Цыреновэй хүтэлбэрилдэг отряд газарай үрэжэл дээшэлүүлхэ талаар нилээд хүдэлмэри ябуулжа эхилэнхэй. Тус ажахыда 3000 тонно шэбхэ тараагдахаар түсэблэгдөөд, тэрэнь дүүргэгдэжэ байна. Гадна 300 гектарай hөөг бургааhан отологдожо, колхозой сабшалан нилээд үргэдхэгдөө.

Мартын 20-hoo «Дружба» колхоздо 1600 тонно наг шэбхэ сабшалан, таряалан дээрэ зөөгдэбэ. Ажахын лугомелиоративна отрядта 4 трактор даалгагдажа, 10 хүн хүдэлнэ. Отрядай хүдэлмэрие дүршэлтэй механизатор Г-Д. Б. Будаев хүтэлбэрилнэ. Эндэхид даалгагдаhан техникээ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа, тэргэтэй трактор бүхэнөөр үдэртөө 30—40 тонно наг шэбхэ зөөхын түлөө мүрысөөн дэлгэрэнхэй. Газар уhалха хүнүүдшье тус колхоздо хүдэлжэ эхилээ. Зунай үедэ гандадаг участогууд ундалуулагдана. Эндэ үбэлдөө хүргэгдэhэн 200 мянган дүрбэлжэн метр хэмжээнэй мүльhэн хабарай дулаанда хайлажа, амидаралта уhанийнь сабшалан руу шэглүүлэгдэнэ. Гадна hөөг бургааhаар эзэлэгдэшэhэн участогуудые сэбэрлэжэ, сабшалан үргэдхэхэ хүдэлмэри ябуулагдажа байнхай.

Д. ДУГАРОВ,
манай корр.

ГУШАН ЖЭЛЭЙ ДҮРШЭЛ

Үнгэрэгшэ жэлэй үбhэ хуряалгын дүнгөөр эдэ хоёр луговодууд тус тустаа 600 түхэриг мүнгэн шанда хүртэhэн байна.

— Юрэдөө манай совхоз уhалагдадаг сабшалангhaa иимэ баян ургаса үнихэнэйшье хуряагаагүйл хаш. Мүнхэ Цыдып хоёр пенсионернүүдэйнгээ даажа байhан сабшалангhaa нёдондо гектар бүриин 29—30 центнер үбhэ хуряагаа hэмди. Яагаад иимэ ехэ ногоо ургуулhыень өөhэдтэйнь лэ ошожо хөөрэлдэгты, эдэ үбгэдшни нэгэ нюусатайшье байхадаа болохо, хэhэн ажалынь харагты, — гээд, совхозой директор Балдан Будатарович Юмсунов хэлэбэ.

Луговодууд Мүнхэ Дашиев Цыдып Шоймполов хоёртой танилсаад:

— Ямар аргаар иимэ ехэ ногоо ургуулнабта, нюусаhaa хубаалдыт, — гээд асуухадамни, Мүнхэ Дашиевич энеэгээд:

— Юун тиимэ нюуса гэжэ байхань даа, шадахысаа ажаллана гүбди даа. 30 жэл лутоводоор хүдэлхэ зуураа тэнэг бэшэл haa, дүршэлынь олохоор болохо юм бэшэ гү, — гэбэ.

Үнэхөөрөөшье тиимэ ха гэжэ бишье доторoo зүбшөөбэб. Энэ совхозой үшөө колхоз байха сагта 220 гектар сабшалан Мүнхэ үбгэжөөлдэ даалгагдажа үгтэhэн байгаа. Тэрэ гэhэн сагhaa хойшо мүнөө гушадахи хабараа түрүү луговод тэрэл сабшалангаа уhална, сэбэрлэнэ, үтэгжүүлнэ гээшэ.

Үргэн ехэ сабшалангайнгаа захада ошоод, тэрээн худараа шэртэн хаража зогсоходоо, Мүнхэ Дашиевич эмниг мори ургалжа hурган, хазаар танюулдаг болгоhон бэрхэ адуушандал энэ газарые «хазаарлажа hурган» байhан ёhото эзэн мэтэ харагдаа hэн. Үнэхөөрөөшье, Мүнхэ энэ хээрын зэрлиг талые ханааб хобоо татажа уhалаад, ами оруулаа. Наг шэбхэ, минеральна үтэгжүүлгэ оруулжа, хүрьhыень hайжаруулаа, үргэн элдин нюргыень элдэб модо шулуунhaa, бог үбhэнhөө сэбэрлэжэ, шэмэтэ ногоо ургуулдаг болоо ха юм. Тиимэhээ мүнөө энэ сабшалан Мүнхын мэдэлэй, гарай, хүсэнэй, hургаалай болоод байна. Ихэдээ эмнигые hургадаг адуушанhaa элдин газарые гарай болгожо шадаhан Мүнхэ юугээрэ дутууб! Хараадшье үзыт даа, Мүнхын hая хүдэлжэ эхилээд байхада энэ сабшалангhaa гектар бүриин 15—16 центнер үбhэн хуряагдадаг байhан haa, мүнөө 29—30 центнер хуряагдана.

— Түхэреэн жэл сабшалан дээрээ хүдэлдэг гээшэб, — гээд Мүнхэ үбгэжөөл хөөрөөгөө эхилбэ. — Намартаа наг шэбхэ тракторaap гаргагдаал даа. Зүгөөр бүхы сабшалан дээгүүр жэгдэ тараажа шаданагүй, тэрэнь хүрзөөр жэгдэлэгдэнэ. Монсогор хатуу шэбхэ буталжа сасаха, тараахашье хэрэг гарадаг. Уhанай хүрэжэ эхилхэлээр hубаг ханаабуудаа хаажа, хабартаа уhалха уhaa суглуулдаг гээшэбди. Мүнөө сабшалангаа уhалжа эхилээбди. Добо дошо газартань уhан хүрэнэгүй. Тиимэ газартань хобоо ханааб татажа, уhанай урдахаар болгонобди. hүүлэй гурбан жэлдэ нүхэртэй боложо, ехэ амарааб, — гээд үбгэжөөл нүхэр тээшээ хараба.

Цыдып үбгэжөөл 30-аад жэл хонишоноор хүдэлөөд, амаралтада гарахадаа баhал миин hуужа шадаагүй.

Шадаха, болихошье haa, нэгэ юумэ хэhүүлби, гэжэ директортэ хэлэхэдэнь, тэрэнь Мүнхэтэй сугтаа хүдэлхыень дурадхаа. Иигэжэ үнинэй хонишон гурбан жэлэй саана луговод болоhон байна. Мүнөө эдэ луговодууд 220 га сабшалангайнгаа хажуугар 40 га газарта кукуруза ургуулдаг болонхой. Эндэhээ нээрээшье муу бэшэ ургаса хуряадаг юм. Эдэ хоёр үбгэжөөл үни хада амарха эрхэтэй болоhоншье haa, бүхы хүсэ шадалаа гарган, совхозойнгоо малда бардам хүрэхэ тэжээл бэлэдхэлсэнэ гээшэ. Эдэнэр сабшалангаа гурба дахин уhална. Түрүүн апрелиин 20-доор, 2-дохёо июнь соо, 3-дахяа мууса уhалагдаhан эреэн соохор, халсагай газарнуудые уhална.

Мүнөө минеральна үтэгжүүлгэ сабшалан дээрэнь гаргагдажа эхилээ.

— Энээхэн үедэ сабшалангаа жэгдэ адляар уhалха шухала. Юуб гэхэдэ, үтэгжүүлгэмнай газартаа шэнгэсэтэй байха,— гээд Мүнхэ үбгэжөөл хөөрэнэ.

— Сабшалан, таряалан hайжаруулгаар соносхогдоhон габшагай хоёр hара соо хэхэ ажалаа дууhан хэжэ үрдихэбди даа, сагай уларилай hайн байбал, нёдондонойхиhooшье дутуугүй ургаса абахабди, — гэжэ Цыдып үбгэжөөлшье дөрюунаар нэмэбэ.

Теэд хэлэhэн үгээ хэhэн хэрэгээрээ гэршэлдэг зондо этигэнгүй яахабши! Гансал ажалдань амжалта хүсэлтэй бэшэ аал...

Д. ДЫЛГЫРОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: луговодууд М. Дашиев, Ц. Шоймполов.

Бэшүүрэй совхоз.

ТҮРҮҮШЫН БУРАЗДАА

hаял хон-жэн байhан халюун шаргал таряалан дээгүүр тракторнуудай хүнхинөөн үглөөнэй наранаар эхилээд, үдэшын харанхы болотор, мүн hүниндөөшье замхахаяа болибо. Иигэжэ юhэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлэй хабарэй тарилгын халуун хүдэлмэри захалба гээшэ.

Манай гурбадахи тракторна тарян ажалай бригадын механизаторнууд совхоз соогоо эгээн түрүүлэн агрегадуудые поли дээрэ гаргажа, газараа хахалжа эхилбэ. Түрүүшын үдэрhөө ДТ-75 тракторай 11 агрегат газар хахалалтада гараа. Үнгэрhэн гурбан хоног соо 300 үлүүтэй гектар эртын хара таряа тариха газар хахалагдаа. Дүршэлтэй трактористнар Василий Лукьянов, Геннадий Кречетов гэгшэд хүдэлжэ эхилhэн түрүүшын үдэрhөө даабаряа холо үлүүлэн дүүргэжэ, газараа hайншье шанартайгаар хахална. Эдэнэр гансашье мүнөө жэлдэ бэшэ, энээнhээ урагшашье хабартаа, намартаа гол түлэб паар, мүн тарилга хэхэ газарые хахалдаг, элдүүрилдэг юм. Юуб гэхэдэ, поли бүхэнэй хүрьhэнэй шанарые hайн мэдэжэ, хаанань хэды шэнээн гүнзэгыдэ хахалхаб гэжэ hайн мэдэхэ болоhон, хэhэн ажалдаа хэзээдэшье харюусалга ехэтэйгээр хандадаг хүнүүд.

Бригадамнай хамта 6.500 гектар таряанай газартай. Энэ жэлдэ тэрээнэйнгээ 3.500 гектартань гансахан эртын ороohо таряа ургуулхабди. Энээнhээ гадна, горитой газарта кукуруза, наран сэсэг гэхэ мэтэ силосэй ургамалнууд таригдаха байна. Мүн холын сабшалан дээрэhээ үбhэ хуряажа абадагбди.

Сэбэр болон намарай паар багашаг бэлдэгдэнхэй. Тиигээдшье тэрэнэйнгээ шииг нойтоор дутамаг байhаниие хараада абажа борнойлонгүй, харин бултандань культиваторнуудые шэрэжэ, хүрьhыень зөөлэрүүлхэ болонобди. Иигээд ерэхэдээ хабар хахалагдажа таригдаха газар ехэ болоно. Энээнhээ гадна, гансахан манай бригада үшөө 1.000 шахуу гектар хабарай эртын паар хахалха түсэбтэй.

Бүхыдөө бригадада гусеничнэ 19, баhал тэды колёсно трактор, тэдэндэ шагтагалха газар элдүүрилгын плуг, сеялкэ, культиватор гэхэ мэтэ хуу бии. Машина, техникэмнай хаhа сагтаа hайнаар заhабарилагдаhан байна. Гусеничнэ тракторнууд булта хоёр халаанда хүдэлгэгдэхэ механизаторнуудаар бүридхэгдэнхэй.

Газараа хахалха, элдүүрилхэhээ эхилээд, үрэhэ тариха болзор сахяад, газарай шииг нойто бариха онол аргануудые хэдышье hайнаар хээд, харин таряалан, сабшалан дээрэ наг шэбхэ ёhoop гаргаагүй, минеральна үтэгжүүлгэ зүбөөр хүрьhэндэнь оруулжа шадаагүй haa, ехэ ургаса абахань бэрхэтэй. Тиимэhээ намарhaa хойшо, үбэлдөө сэбэр паар дээрэ, нэн түрүүн хүрэнгын ороohо ургуулжа абаха, кукуруза тариха газарта, бүхыдөө 10 мянган тонно шэбхэ гаргагдаа. Газар hайжаруулха габшагай хоёр hарын туршада совхозой нэгэдэхи, хоёрдохи фермэнүүдэй дэргэдэхи сабшалан дээрэ баhал горитой шэбхэ гаргагдаа. Апрелиин 26-haa хойшо эртын хара таряа тарижа захалаабди.

Агротехникын түрүү онол аргануудые хэрэглэжэ, ажалаа hайн шанартайгаар хаhа саг соонь бүтээжэ, бүхы таряалангай гектар бүриhөө дунда зэргээр 12 центнер таряа хуряаха социалис үүргэяа амжалтатайгаар дүүргэхэбди.

В. РУСИН.
Зэдын аймагай Борьёогой совхозой гурбадахи тракторна бригадын бригадир.

РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ДЕПУТАДТА КАНДИДАДУУДЫЕ ДЭБЖҮҮЛГЭ ҮРГЭЛЖЭЛhӨӨР

1975 ИЮНИИН 15

Соведүүдэй hунгалга

ЗАГАРАЙ: ОНОХОЙН МОДОНОЙ КОМБИНАТ

Үсэгэлдэр Онохойн модоной комбинадта хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй, алба хаагшадай хамтын суглаан зарлагдажа, үйлэдбэриин дүрбэдэхи участогай партийна эхин организациин секретарь Алексей Владимирович Сергейчев зүблөө нээбэ. Тэрэ үгэ хэлэхэдээ депутадта кандидадуудые дэбжүүлхэ хүдэлмэриин бүхы орон дотоо эмхитэйгээр эхилээд, урагшатайгаар ябажа байhые тодорхойгоор тэмдэглээд, РСФСР-эй Верховно Соведтэ hунгаха Забайкалиин 804-дэхи hунгуулиин округhoo депутадта кандидадаар РСФСР-эй Автомобильна транспортын министр Евгений Георгиевич **Трубицынние** дэбжүүлхэ дурадхал оруулаа.

Удаань энэ суглаан дээрэ үгэ хэлэhэн Онохойн поселково Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Ф. И. Ангаров, дурсагдагша комбинадай халаанай мастер Г. М. Неврин, ахалагша электрик О. Г. Заиграев гэгшэд нүхэр Сергейчевэй дурадхалые hэйшаан дэмжээ.

Тиигэжэ энэ суглаанда хабаадалсаhан комбинадай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшад Россин Федерациин Верховно Соведтэ hунгаха Забайкалиин 804-дэхи hунгуулиин округhoo депутадта кандидадаар РСФСР-эй Автомобильна транспортын министр Евгений Георгиевич **Трубицынние** дэбжүүлхэ гэhэн тогтоол нэгэн дуугаар баталан абаа.

* * *

Мүн тэрэ үдэр hунгалтын урда тээхи суглаан Яруунын аймагай Нарhатын совхоздо үнгэргэгдэжэ, РСФСР-эй Верховно Соведтэ hунгаха Забайкалиин 804-дэхи hунгуулиин округhoo депутадта кандидадаар РСФСР-эй Автомобильна транспортын министр Евгений Георгиевич **Трубицынние** дэбжүүлхэ гэhэн тогтоол баталан абаба.

НЭГЭН ДУУГААР ДЭМЖЭНЭД

Улаан-Үдын кондитерскэ фабрикын коллективтэ hунгалтын урда тээхи суглаан боложо үнгэрбэ. Тэндэ фабрикын партийна организациин бюрогой секретарь Р. А. Шишмарёва Улаан-Үдын нарин сэмбын комбинадай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшад РСФСР-эй Верховно Соведые hунгаха Октябрьска hунгуулиин 803-дахи округhoo депутадта кандидадуудаар КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь **Л. И. Брежневые**, комбинадай нооhо илгагша **Л. А. Глушковае** нэгэн дуугаар дэбжүүлhэн тухай мэдээсэбэ.

Фабрикын түрүү хүдэлмэрилэгшэ Л. В. Кузнецова түрүүшын үгэ абажа, Нарин сэмбын комбинадай коллективээр РСФСР-эй Верховно Соведтэ hунгаха манай Октябрьска hунгуулиин округhoo депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэhэн КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй кандидатурые би үнэн зүрхэнhөө дэмжэнэб гэбэ.

Тэрэнэй hүүлээр үгэ хэлэhэн фабрикын директор Е. Н. Машанова баhал сэмбын комбинадай коллективэй шиидхэбэри зүбшөөбэ.

Кондитерскэ фабрикын залуу хүдэлмэрилэгшэд слесарь Владимир Арсентьев, Нэлла Громова гэгшэд нарин сэмбын комбинадай коллективээр РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэhэн Л. А. Глушковагай кандидатурые нэгэн дуугаар hайшаабад.

Суглаанда хабаадагшад нарин сэмбын комбинадай коллективээр РСФСР-эй Верховно Соведтэ hунгаха 803-дахи округhoo депутадта кандидадуудаар дэбжүүлэгдэhэн КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй, комбинадай нооhо илгагша Л. А. Глушковагай кандидатурые дэмжэхэ гэhэн шиидхэбэри нэгэн дуугаар баталан абаба.

РСФСР-эй Верховно Соведтэ hунгаха Октябрьска hунгуулиин 803-дахи округhoo депутадта кандидадуудые дэбжүүлхэ асуудалаар олон хүнэй хабаадалгатай суглаан «Росглавмаслосырпром» управлениин hүнэй комбинадта болобо. Суглаанда хабаадагшад Улаан-Үдын нарин сэмбын комбинадай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадаар тус округhoo дэбжүүлэгдэhэн депутадта кандидадууд КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй, комбинадай нооhо илгагша Л. А. Глушковагай кандидатурануудые нэгэн дуугаар дэмжэбэд.

Манай корр.

...А. Шолоховто ...зорюулагдаhан ...на сесси

...А. Шолохов ба дэлхэйн ...тура» гэhэн асуудал...на сесси апрелиин ...Москвада болобо. Энэ... СССР-эй Наукануудай ...А. М. Горькиин ...Дэлхэйн литера... институт эмхидхээ. ...ик М. Б. Храпчен...н үгэ хэлэжэ, ...е нээбэ.

...дэ хабаадагшад гайхал... уран зохёолшын зо...нүүдэй элдэб ...тушаа, тусхайлан ...«М. Шолохов ба ...гай дэлхэйдэ хабаа...алнууд», «М. Шо...нэ онол аргануудай ...сагай литературын ...«М. Шолоховой ...дай дэлхэйн удха ...«М. Шолоховой ...эй үнэн удха» тэ...нүүдтэй элидхэл... ...ессидэ хабаадагшад

ТАСС — ШЭНЭ hОНИН

ҮНДЭР ШАГНАЛНУУД БАРЮУЛАГДАБА

СССР-эй Верховно Соведэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный апрелиин 23-да Кремль соо олон нүхэдтэ гүрэнэй шагналнуудые барюулаа.

«Союз» гэжэ замбуулинай онгосоор ниидэхэ үедөө эрэлхэг зориг, шэн габьяа гаргаhанайнь түлөө Советскэ Союзай Геройнууд, СССР-эй летчигууд-космонавтнууд В. Г. Лазаревта, О. Г. Макаровта Ленинэй орденуудые барюулба. Тэрэшэлэн Хүдөө ажахын экономикын бүхэсоюзна научно-шэнжэлэлгын институдай директор, В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын бүхэсоюзна академиин үнэн тэ гэшүүн Н. П. Александровта, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо Н. М. Неговтэ, академик М. А. Садовскидо Ленинэй орденууд барюулагдаа. Олохон нүхэдтэ Октябриин Революциин, Ажалай Улаан Тугай, Арадуудай хани барисаанай орденууд барюулагдаба.

СССР-эй арадай артистын нэрэ зэргэ олгохо тухай грамотануудые Совет Армиин Центральна академическэ театрай артист В. М. Зельдин, «Мосфильм» гэжэ киностудиин артист И. Ф. Переверзев гэгшэд абаа.

РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ hУНГАЛТА ҮНГЭРГЭХЭ hУНГУУЛИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИССИДА

РСФСР-эй юhэдэхи зарлалай Верховно Соведэй hунгалта үнгэргэхэ hунгуулиин центральна комиссиин ээлжээтэ заседани Ю. А. Овчинниковай хүтэлбэри доро апрелиин 28-да Москвадахи Союзуудай байшан дотор болобо. hунгалтада бэлэдхэлэй ябаса тухай Дагестанай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь А. М. Магомедовагай, Хабаровскын хизаарай ба Оренбургын областиин ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй түрүүлэгшэнэр Г. Е. Подгаевай, А. Н. Баландинай мэдээсэлнүүдые комисси соносоо.

hунгуулиин кампани шухала шэнэ шатадаа ороод байна гэжэ комисси тусхайлан тэмдэглэбэ. Россин Федерациин Гүрэнэй засагай дээдэ зургаанай депутадта кандидадууд хаа хаанагүй дэбжүүлэгдэжэ эхилэнхэй. РСФСР-эй Верховно Соведэй, тэрэшэлэн бусад союзна республиканууудай Верховно Соведүүдэй депутадуудта түрүүшын кандидадуудай тоодо КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневые, партиин Центральна Комитедэй Политбюрогой гэшүүд ба гэшүүдтэ кандидадуудые, КПСС-эй ЦК-гай секретарьнарые совет хүнүүд нэгэн hанамтайгаар дэбжүүлнэ гэжэ hунгуулиин Центральна комисси ехээр ханан тэмдэглэбэ. Энэ хадаа Коммунис партидаа совет арадай хизаааргүй ехээр этигэдэгые, ленинскэ Центральна Комитедые тойрожо тэдэнэй нягтаар эмхидэн жагсанхай байhые, коммунистнуудай ба партийнабэшэ хүнүүдэй эбдэршэгүй бата нэгэдэлые эли тодоор харуулна.

Россин Федерациин Верховно Соведэй hунгалтада бэлдэхэ бүхы хэмжээ ябуулганууд эмхитэй hайнаар, РСФСР-эй Конституциин, РСФСР-эй Верховно Соведэй hунгалта үнгэргэхэ тухай дүримэй эрилтэнүүдтэй хүсэд зохилдуулагдан бэелүүлэгдэжэ байна.

РСФСР-эй Верховно Соведэй hунгалта үнгэргэхэ hунгуулиин окружной комиссинуудые эмхидхэлгын дүнгүүдые комисси хаража үзэбэ. Энэ асуудалаар РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь Х. П. Нешков үгэ хэлэхэдээ, РСФСР-эй Верховно Соведэй hунгалта үнгэргэхэ hунгуулиин 904 окружной комисси РСФСР-эй территори дээрэ эмхидхэгдээ гэжэ мэдээсэбэ. Ниитын эмхинүүдэй, ажалшадай бүлгэмүүд ба коллективүүдэй 9.937 түлөөлэгшэд эдэ комиссинуудай бүридэлдэ оруулагдаа, тэдэнэй хахадhaa олониинь — үйлэдбэри дээрэ хүдэлмэрилдэг хүдэлмэришэд ба колхознигууд болоно.

(ТАСС).

ЭХЭНЭРНҮҮДЭЙ УЛАСХООРОНДЫН ЖЭЛДЭ ЗОРЮУЛАГДАНА

«Мүнөө сагай дэлхэйдэ эхэнэрнүүдэй дүүргэдэг үүргэ» гэhэн темэтэй уласхоорондын семинар апрелиин 28-да Москвада нээгдээ. Манай нииислэлэй дээдэ hургуулинуудта hуража эрдэм мэргэжэл шудалhан, хилын саанахи 50 гаран ороной эмэгтэй түлөөлэгшэд семинарай хүдэлмэридэ хабаадана. Эдэнэр гурбан үдэрэй туршада соо хэдэн элидхэлнүүд ба мэдээсэлнүүдые соносохо, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнда хабаадаhан совет эхэнэрнүүдтэй, үйлэдбэриин түрүүшүүлтэй уулзаха юм.

ОЛОНОЙ ОРОЛДОСОҺОО —АМЖАЛТА

«1975 оной түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын, юһэдэхи табан жэлые амжалтатайгаар түгэсхэхын түлөө бүтэдэ арадай социалис мүрысөөнэй тугые бүри дээрэ үргэгты» — гээд, 1975 оной Майн 1-дэ зорюулжа КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан уряанууд соо бэшээтэй. Эдэ үгэнүүд манай ороной ажалшадые табан жэлэйнгээ түсэбые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхыень уряална гэжэ ойлгонобди.

Манай разрезэй нүүрһэшэд абаһан социалис уялгануудаа сүм дүүргэхын түлөө тэмсэжэ, ехэ илалта туйлаа. Үшөө жэлэй эхиндэ жэлэйнгээ даабарие хахад һараар уридшалан дүүргэжэ, Агууехэ Илалтын 30 жэлэй ойн һайндэр болотор табан жэлэйнгээ түсэб түгэсхэхэбди гэжэ манай хүдэлмэришэд үгөө үгэһэн байна. Хэлэһэн үгэдөө хүрөөл даа. Тэдэнэр апрелиин 17-до табан жэлэйнгээ түсэбые дүүргээ. Түсэбөөр хараалагдаһан 3150 мянган тонно нүүрһэн малтагдажа, түрэл орондоо тушаагдаба.

Энэ ехэ амжалта империализмда эсэргүү, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түлөө тэмсэдэг бүхы дэлхэйн ажалшадай һаналаа нэгэдэлгын үдэр— Майн 1-тэй зэргэшэбэ. Мүн агуу Ленин багшын түрэһөөр 105 жэлэй, Илалтын 30 жэлэй ойдо энэ амжалта зорюулагданхай.

Шэтын областиин Хара-Нуурай шулуун нүүрһэнэй разрезэй шахтёрнуудтай мүрысэжэ, энэ амжалта туйлаһандаа, бидэ омогорхонобди. Шулуун нүүрһэнэй министерствын предприятинуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ бидэнэр түрүү зэргэдэ ябанабди. Үнгэрэгшэ жэлэй нэгэдэхи, хоёрдохи, дүрбэдэхи кварталнуудта туйлаһан амжалтынгаа түлөө КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, облпрофсоведэй дамжуулгын Улаан тугаар шагнагдаа һэмди. Гадна КПСС-эй Сэлэнгын райкомой, аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугта нэгэтэ бэшэ хүртөө һэмди.

Эдэ бүгэдын ямар аргаар туйлагдаһан тухай хөөрэхэ хүсэлэнтэйб. Дэлхэйн ажалшадай һайндэртэ амжалтатай һайн ажал тухайгаа хөөрэжэ байхадаа, ехэ баяртай байнаб.

КПСС-эй ЦК-гай партида, совет арадта хандаһан Хандалгатай, КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1974 оной) Пленумэй шиидхэбэринүүдтэй танилсаад байхадаа, манай разрезэй хүдэлмэришэд партийна болон үйлэдбэриингээ суглаанууд дээрэ түгэсхэхы жэлэйнгээ ажалай программые политическа болон ажалай эдэбхиин оршон байдалда зохёоһон байна. Тиигээд лэ үдэр үдэрэймнай ажал эхилээ һааб даа. Энэ үедэ манай партбюро суглаанууд дээрэ хэлэгдэһэн, тэндэ абтаһан шиидхэбэринүүдые саарһан дээрэ үлөөхэгүйн тулада эмхидхэлэй, ойлгуулгын ехэ хүдэлмэри ябуулһан байха.

Социалис мүрысөөнэй ябасые хинан шалгахын тулада, тэрэниие һайнаар хүтэлбэрилхын тулада баһал горитой хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдээ. Нэн түрүүн тодорхой социалис уялганууд абтажа, тэдэниие хүн бүхэндэ мэдээжэ болгожо, удха шанарыень ойлгуулхын тулада баһал оролдоо гээшэбди.

Мүрысөөнэй дүнгүүд квартал, һара, декада бүхэндэ гаргагдажа, олонийтодэ үргэнөөр мэдээсэгдэжэ байгаа. Гадна түрүү дүй дүршэл тарааха талаар хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдэжэ, һурган хүмүүжүүлэгшэдэй, уралан нарижуулагшадай хүдэлмэри һайнаар эмхидхэгдэһэн байна. Ажал ябуулгадаа партийна, профсоюзай, комсомолой эдэбхитэдтэ түшэглэжэ байхада, хэрэг урагшатай ябаха байһаниинь эндэһээ элирнэ.

Юуб гэхэдэ, амжалтын эшэ үндэһэн хүдэлмэришэдэй эдэбхи үүсхэлһээ, үнэн зүрхэнэй оролдосоһоо эхитэй бшуу. Жэшээ болгон Анатолий Кузьмич Шевченкын хүтэлбэрилдэг экскаваторай экипаж тухай хөөрэмөөр байна. Энэ коллектив социалис мүрысөөндэ саг үргэлжэ эрхимлэжэ ябадаг. Үшөө март һара соо табан жэлэйнгээ түсэбые дүүргэһэн. 6466 мянган кубометр шорой урбуулан хаяха даабаритай байһан аад, 8650 мянган кубометртэ хүргэжэ шадаа.

Энэ экипажай бүридэлдэ дүй дүршэлөөрөө, һургуули һудалаараа адли бэшэ зон ороно. Гэбэшье эбтэй эетэйгээр, нэгэн һанал бодолтойгоор хүдэлхэдөө, иимэ амжалта туйлажа шадаа гээшэл. Мүнөө жэлдэ 1500 мянган кубометр шорой урбуулан хаяха даабаритай байбашье, 1650 мянган кубометртэ хүргэхэбди гэжэ уялга абанхай. Унаһан малгайгаа абаха забгүй ажаллажа байна. Иигэжэ эдэбхи үүсхэл гаргажа хүдэлдэг экипажнууд, бригаданууд, участогууд манда олон.

П. И. Коноваловай, Ф. Н. Бакшеевэй даадаг экскаваторнуудай экипажнууд, В. И. Юшкинэй, Д. Д. Будажаповай тепловозой бригаданууд эрхим амжалтануудые туйлажа, манай туйлалтануудай эшэ үндэһэ табигшадай тоодо ороно.

Мүн һурган хүмүүжүүлэгшэдэй ябуулжа байһан хүдэлмэриинь аша үрэ тон ехэ гэжэ тэмдэглэхэ байнаб. Манай разрездэ дүй дүршэлтэй 28 хүдэлмэришэд залуушуулые мэргэжэлдээ һургажа байна. Разрезэймнай главна инженер А. С. Савушкин түрүүтэй залуу мэргэжэлтэдэй совет энэ талаар, гадна уралан нарижуулгын хүдэлмэри ябуулха талаар һайн удха шанартай хүдэлмэри ябуулна гэжэ онсо тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Манда хүдэлжэ байһан залуушуул-мэргэжэлтэд болон хүдэлмэришэд эрдэм мэдэсээ дээшэлүүлхын тулада ехэ оролдосо гаргадаг байна. Дирекци, партбюро, комсомолой комитет энээндэнь туһалхые ходо оролдожо байдаг. Жэшээлхэдэ, Эрхүүтэй политехническэ, Москва, Ленинградай горно институдуудта заочноор олоороо һурана.

Түгэсхэхы жэлэй дүүрэтэр түсэбһөө гадуур 550 мянган тонно шулуун нүүрһэ малтажа, 6 миллион түхэригэй валова продукци гаргаха түсэбтэйбди. Энэ зорилго дүүргэхэ байһандаа бата этигэнэб. Юуб гэхэдэ, энээнэй урда туйлагдаһан амжалтануудһаа үшөө ехэ амжалтануудые туйлажа шадаха байһыемнай гэршэлээ. Майн 1-нэй һайндэртэ урдаа табижа байһан хараа зорилгомнай энэл даа.

П. ДУГАРОВ,
Бага-Холбоолжоной шулуун нүүрһэнэй разрезэй партбюрогой секретарь.

Сэлэнгын аймаг.

Мухар-Шэбэрэй аймагай «Родина» колхозой үнинэй механизаторнуудай нэгэн Агния Феоктистовна Варфоломеевае танихагүй хүн хомор лэ байха. Энэ эхэнэрнай олон жэлэй туршада трактористаар ажаллахадаа дүй дүршэлөө, онол аргануудаа залуушуулда заабол дамжуулан ойлгуулдаг, мэргэжэл шадабарииень дээшэлүүлхые оролдодог юм. Мүнөө энэ нүхэрэй заабаряар ажаллаһан Г. Сажина, Е. Голендухина болон бусад эхэнэр трактористнууд багшадаал адли ажалдаа эрхим амжалта туйлана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: механизатор А. Ф. Варфоломеева.

«Сельхозтехникын» Улаан-Үдын нэгэдэлэй слесарь-түмэршэ дархан Михаил Максимович Калашников ажал хүдэлмэридөө оролдосотойгоор хандажа, һайнаар хүдэлдэг юм. Тэрэ тракторнуудай элдэб олон детальнуудые хэдэг шадамар бэрхэ уран гартан гэжэ цех соогоо суурхадаг юм. Тэрэнэй хэһэн, бүтээһэн юумэн хододоо һайн шанартай байдаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: слесарь-түмэршэ дархан М. М. Калашников.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

ҺОНИН ЛЕКЦИ— ЛЕКТОРЭЙ ШАДАБАРИ

«Знание» бүлгэмэй Бэшүүрэй аймагай организаци партиин райкомой ударидалга доро лекционно пропагандые аша үрэ ехэтэй болгохые оролдоно.

Партиин XXIV съездын материалнуудые, парти, правительствын шухала шухала документнүүдые, коммунис байгуулалтын гол шухала асуудалнуудые олон түмэнэй дунда нэбтэрүүлхэ гээшэ манай организациин ажал ябуулгын гол удха болоо, мүнөөшье байһаар. Партиин гадаадын политическэ ажал ябуулга, КПСС-эй XXIV съезд дээрэ баталан абтаһан эб найрамдалай программын бэелүүлэгдэжэ байһан тухайда манай лекторнүүд хүн зондо ойлгуулдаг байна.

Ажалшадай коллективүүдэй үмэнэ табигдажа байгаа үйлэдбэриин, хүмүүжүүлгын, социальна тодорхой зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэгтэ лекционно пропагандын хүсэ нүлөөень дээшэлүүлхые манай организаци оролдоно. Уншагдадаг лекцинүүдэй удхыень һайжаруулха, лекторнүүдэй мэргэжэл дээшэлүүлхэ асуудал аймагай организациин пленум дээрэ, президиум дээрэ хаража үзэгдэдэг байна. Хэдэ хэдэн эхин организацинуудай, методическа секцинүүдэй ажал харагдаа. «Знание» бүлгэмэй эхин организацинуудай ажал эдэбхитэй болгохо, эдэнэрэй лекторнүүдтэй ябуулдаг хүдэлмэри шангадхаха гээшые гол шухалада тоолодог байнабди.

Лекторнүүдэй мэргэжэл, эрдэм дээшэлүүлэнгүй лекционно хүдэлмэри һайжаруулхын аргагүй. Тиимэһээ лекторнүүдэй эрдэм дээшэлүүлхын тулада һуралсал эмхидхэгдэдэг, республикын түбтэ, мүн бэшэшье түбэй городуудта болодог семинарнуудта эдэнэрые эльгээдэгбди. Бэлдэһэн лекцинүүдые хаража үзэдэг, зүбшэдэг байнабди.

Лекторэй үдэр, уулзалгын үдэшэнүүд эмхидхэгдэдэг гурим манай аймагта хэдэн жэлэй заншаһан байна.

Уулзалгын үдэшэнүүд тухайда хэдэн үгэ. Аймагай гүйсэдхэхэ комитедэй, КПСС-эй райкомой, аймагай бусад организацинуудай хүтэлбэрилхы тушаалтад хүдөө гаража, ажалшадтай уулзадаг болонхой. Эдэнэр зоной табиһан асуудалнуудта харюусахаһаа гадна даалгагдаһан хэрэгэйнгээ түлөө ажалшадай үмэнэ тоосодог байна. Аймаг доторхи ажал хэрэг тухайда, партийна, совет, ажахын организацинууд ямар асуудалнуудые шиидхэхын тулада хүдэлжэ байнаб гэжэ ажалшадта иимэ уулзалгын үедэ дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэдэг байнабди.

Иимэ уулзалга хэзээ, хаана болохоб гэжэ аймагай газетээр дамжуулжа, олониитэдэ дуулгагдадаг юм. Ямар тушаалтад ээлжээтэ уулзалгада хабаадахаб гэжэ мүн лэ олондо соносхогдодог байна.

Уулзалгын үедэ колхозууд болон совхозуудай клубуудта, соёлой байшангуудта аймагай эрхим лекторнүүд лекци уншадаг юм. Һара бүри нэгэ удаа хүтэлбэрилхы тушаалтад (тэдэ мүн лэ лекторнүүд юм) ажалшадтай уулзадаг байна.

КПСС-эй райкомой пропагандистнарай бүлэг партиин дотоодын ба гадаадын политика тухай хөөрэхэеэ байд гээд лэ хүдөө тосхонууд гаража байдаг юм.

Олонийтын дунда политическэ, научна эрдэм дэлгэрүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэри ябуулжа байдаг «Знание» бүлгэмэй эхин организацинууд аймаг дотор олон бии. Бага-Куналейн дунда һургуулиин организациие нэн түрүүн тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Хүдөөгэй ажалшадые соёлой талаһаа эрхимээр хангаха үүсхэл 1974 ондо эдэнэр гаргаһан юм. Энэ организациин эрхим лекторнүүд: дунда һургуулиин багшанар В. М. Смирнов, С. Г. Семенников, «Победа» колхозой главна экономист Л. А. Смолина, колхозой түрүүлэгшэ В. В. Смолин, парткомой секретарь Г. П. Смолин, хүдөөгэй библиотекые даагша Г. Ф. Фомин гэгшэд малшад, таряашадта ходо ошожо, лекци уншадаг байна. Бага-Куналейн библиотекэдэ лектортэ туһаламжа болгон эмхидхэгдэһэн стенд, выставкэ ходо байдаг.

Бага-Куналейн, Ленинскэ, Хэрээтын дунда һургуулинуудтахи, Ново-Сретенскэ, Харланай, Бэшүүрэй найман жэлэй һургуулинуудтахи «Знание» бүлгэмэй эхин организацинууд соёлой эмхи зургаануудтай хамтаржа, хүдэлмэриингөө тон тодо түсэб табидаг гуримтай. Пропагандын олон янзын оншо арга хэрэглэдэг, холын малшадта ходо ябажа байдаг юм.

КПСС-эй ЦК-гай партида, совет арадта хандаһан Хандалгадань харюу болгон, Охин-Булаг тосхоной интеллигенци 1975 ондо хүн зоной дунда ябуулагдадаг политическэ хүдэмэри улам шангадхаха үүсхэл гаргаа. «Знание» бүлгэмэй бүхы эхин организацинууд энэ үүсхэлыень дэмжээд, аймаг доторхи бүхы һуурин, тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгохын, табан жэлэй түгэсхэхы жэлэй үйлэдбэриин зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэнь ажалшадта туһалха уялга абаһан байна.

Илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулжа эхин организацинууд ехэ юумэ хэнэ, сэрэгэй патриотическа темэдэ лекцинүүдые уншуулна.

«Знание» бүлгэмэй аймагай организацида олондо хүндэтэй болоһон лекторнүүд урган гараа. Эдэнэр үнэхөөрөө бэлигтэй, партиин үгые уран хурсаар, зоной ухаанда оромоор уншадаг байна. Калининска найман жэлэй һургуулиин директор С. И. Меньшиков, Бэшүүрэй дунда һургуулиин директор Г. Г. Тюрюханов, Заводской 8 жэлэй һургуулиин директор А. М. Алексеев, арадай судья Н. Н. Брызгалов, Ново-Сретенскэ найман жэлэй һургуулиин директор В. О. Покровский, Гушадай дунда һургуулиин багша А. А. Дашиева, Хэрээтын дунда һургуулиин багша Б. С. Бадмаев болон бусадые эдэнэй тоодо оруулжа болоно.

Дүршэлтэй, бэлигтэй лекторнүүдээрээ аймагай организаци хүсэтэй, лекционно хүдэлмэри улам шангадхаха, добтолхы шэнжэтэй болгохо хүсэмнай эдэл гээшэ.

С. ДАРМАЕВА,
«Знание» бүлгэмэй аймагай организациин харюусалгата секретарь.

ТУҺАТА… ЗҮБЛӨӨ…

Енгорбой нютагай соёлой байшан... Эндэ Захаамнай аймагай Далахайн, Енгорбойн, Санагын, СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ, Дүтэлүүрэй совхозуудай мал адуулагшадай, адуушадай зүблөөн болобо. Совхозуудай директорнууд, партийна организацинуудай секретарьнар, сомсельсоведүүдэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэнэр, зооветеринарна мэргэжэлтэд болон бусад тэрэ зүблөөнэй хүдэлмэридэ хабаадалсаа. Ерэхэ зунай туршада адууһа мал бэлшээн тарғалуулха талаар хэгдэхэ хүдэлмэри тухай элидхэлнүүдые совхозуудай директорнууд хэһэн байна.

Санагын совхозой мал адуулагша Р. Данжалова, Дүтэлүүрэй совхозой адуушан Ф. Хандуев, Енгорбойн совхозой мал адуулагша Л. Самбуева, СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ совхозой мал адуулагша Р. Найданов, Дүтэлүүрэй совхозой ахамад зоотехник А. Николаев, Далахайн совхозой мал адуулагш[…] Шойдоров, Енгорбо[…] хозой профсоюз[…] бочкомой түрүүлэгш[…] Вальжанов болон[…] сад зүблөөн дээрэ […] жэ, өөһэдынгөө һа[…] дурадхалнуудые оруу[…]

КПСС-эй райкомой […] дэхи секретарь Н. Б. […] зүблөөн дээрэ […] үгэ хэлэжэ, мал ад[…] болон адуушадай д[…] циалис мүрысөө […] дэлгэрүүлхэ, тэдэн[…] бүриин хэрэглэмжэ […] хангаха тухай асуу[…] та онсо анхарал хан[…]

Дурсагдаһан сов[…] мал адуулагшад бол[…] шадай энэ зундаа […] зорилгонуудые […] социалис уялгануудые […] лөөндэ хабаадаг[…] лан абаба.

Манай […]

ДҮРШЭЛТЭЙ МАЛША…

Хурамхаанай аймагай Дэрэнэй совхозой Этхитэ гэжэ нютагта мал шахан таргалуулдаг гүүртэдэ 7 гаран жэлдэ Мария Мосоевна Цыренова хүдэлнэ. Тэрэ хэһэн ажалдаа коммунис ёһоор хандажа, жэл бүри эрхим амжалтануудые туйладаг. КПСС-эй ЦК-гай Хандалгада харюу болгон, 1975 ондо нүхэр Цыренова малшадай бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсожо, нэгэдэхи кварталда яһала һайн амжалтануудые туйлаа. Абаһан туғалнуудаа һайнаар харууһалжа, толгой нэйнь шэгнүүр […] 800 граммаар дээш[…]

Мария Мосоевна[…] лаһан амжалтануу[…] рөөр сэгнэгдэнхэй. 1970 ондо «Габьяа[…] лай түлөө» гэһэн м[…] 1972 ондо РСФСР[…] ховно Соведэй Пре[…] Хүндэлэлэй грамот[…] нагдаа бэлэй. Ажа[…] хэ энэ нүхэр нэгэн[…] СССР-эй ВДНХ-да […] байха.

Б. ДАРМ…
Хурамхаанай айма…

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй …

БАРИЛГЫН ОРГАНИЗАЦИНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЫЕ БУРЯАДАЙ АССР… ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХ…

Кабанскын нугаһанай фабрика барилгада үйлэд[…] үндэр дүнгүүдые туйлаһанайнь түлөө Буряадай А[…] Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй гра[…] шагнаха:

Белецкий Петр Матвеевичые — Буряадай ба[…] управлениин оньһожоруулагдамал нүүдэл 162-до[…] лонныи комплексно бригадын бригадир.

Смольников Петр Ивановичые — Буряадай бар[…] управлениин оньһожоруулагдамал нүүдэл 162-дох[…] лонныи модошо дархан.

Суранов Николай Николаевичые — «Сибхим[…] трестын Забайкальска хабсаралгын управлениин […] дэлмэри эрхилэгшэ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президи[…]
түрүүлэгшэ Б. СЕМ[…]

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президи[…]
секретарь И. ЧЕРНЯ[…]

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1975 оной апрелиин 25.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй …

НҮХЭР А. М. ЕРМОЛАЕВТА БУРЯАДАЙ АС… ГАБЬЯАТА БАРИЛГАШАН ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ … ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Республикын капитальна барилгада габьяатай […] найнь түлөө Буряадай барилгын управлениин о[…] руулагдамал нүүдэл 163-дахи колонныи нача[…] Александр Михайлович **Ермолаевта Буряадай А[…] габьяата барилгашан** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ ол[…]

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Прези[…]
түрүүлэгшэ Б. СЕМ[…]

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Прези[…]
секретарь И. ЧЕРНЯ[…]

Улаан-Үдэ хото, Соведүүдэй байшан.
1975 оной апрелиин 25.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй …

НҮХЭР Д. Ш. ФРОЛОВЫЕ БУРЯАДАЙ АС… ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУ…

Түрэһөөр 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуул[…] шын эрдэмэй ажал ябуулгые аша үрэ ехэтэйг[…] тын ажалые эдэбхитэйгээр ябуулһанайнь түлөө З[…] бириин технологическа институдай ректор, про[…] Дамнин Шагдурович **Фроловые** Буряадай А[…] Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй** гра[…] шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Прези[…]
түрүүлэгшэ Б. СЕМ[…]

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Прези[…]
секретарь И. ЧЕРНЯ[…]

Улаан-Үдэ хото. Соведүүдэй байшан.
1975 оной апрелиин 21.

«АГИТАТОРАЙ БЛОКНОТ»

КПСС-эй Буряадай обкомой пропаганда болон агитациин таһагай һарадаа нэгэ удаа гарадаг «Агитаторай блокнодой» ээлжээтэ — зургаадахи номер буряад хэлэн дээрэ гаргагдажа, уншагшадтаа тараагдаба.

Блокнодой түрүүшын хуудаһанда «Агууехэ Илалтын 30 жэлэй ойдо» гэһэн бүлэгтэ КПСС-эй обкомой секретарь А. Бадиевай «Совет арадай залиршагүй ехэ баатаршалга» гэһэн статья толилогдонхой. «Агууехэ Илалтада Буряадай АССР-эй ажалшад өөһэдынгөө хубитые оруулалсаһан байна. Дайнай түрүүшын үдэрнүүдһээ областной партийна организаци бүхы хүдэлмэреэ дайнай үеын эрхэ байдалтай зохилдуулан табяа һэн.

Фашис булимтарагшадта эсэргүү тулалдаанда шэн габьяа, эрэлхэг зориг харуулһанай түлөө Буряадай 40 мянган сэрэгшэд Советскэ Союзай орден, медальнуудта хүртэһэн байна. Республикымнай 34 сэрэгшэдтэ Советскэ Союзай Геройн үндэр нэрэ зэргэ олгогдоһон, мүн найман түлөөлэгшэд Алдар солын бүхы гурбан шатын орденуудаар шагнагдаһан байна» гээд автор бэшэнэ.

Блокнодой хуудаһа саашань ирахадаа «В. И. Ленинэй түрэһөөр 105 жэлэй ой» гэһэн бүлэгтэ «Мүнхэ сурталай гэрэл» гэһэн статья һонирхон уншанабди.

«Июниин 15-да — Соведүүдэй һунгалта» гэһэн бүлэгтэ партийна организацинуудай агитаторнууд, лекторнүүд, политинформаторнуудай хөөрэлдөөндэ хэрэглэгдэхэ материалнууд толилогдоһон байна.

«Шэные үүдхэгшын туйлалта бүгэдэндэ жэшээ» гэһэн бүлэг соо КПСС-эй обкомой хүдөө ажахын таһагые даагша Б. Николаевай «Машинануудые дүүрэн хүсэн соонь хэрэглэхэ» гэһэн статья хэблэгдээтэй.

Блокнодой һүүлшын хуудаһануудта Т. Васильевай «Хабарай сагай, ажалай ба эб найрамдалай һайндэр» гэһэн статья бии.

Улаан-Үдын түмэр замай вокзал дээрэ ниисэ[…] мнай залуушуул, республикын олониитын тү[…] сугларжа, Байгал-Амарай түмэр замай […] рилгада хабаадалсахаар Ленинградһаа ерэһэ[…] гад, хүбүүдые хүндэмүүшэ ёһоор угтан абаб[…] баяр ёһололой митинг болобо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ленинградһаа ерэһэн «Моло[…] отрядай залуу барилгашад.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ ф[…]

Совет орон: ШЭНЭ ҺОНИН

БАМ-айхидта НОМУУД ЭЛЬГЭЭГДЭНЭ

УРГАЛ (БАМ-ай зүүн талын участок). ТАСС-ай корр. И. Павлов). Байгал-Амарай түмэр зам барижа байһан Украинын түлөөлэгшэдэй тосхондо автобус хүрэжэ ерэбэ. Номуудые асараа. Үдын эдеэнэй забһарлалгын үеэр мөөрэтэ магазинай үүдэндэ хүнүүд олоороо сугларба. Хүн бүхэн һонин номуудые худалдажа абаа.

УРАН ЗУРАГАЙ ИСКУССТВЫН ҺАЙНДЭР

УЛЬЯНОВСК. (ТАСС-ай корр. В. Злобин). Уран зурагай искусствын недели Ильичэй түрэһэн нютагта эхилбэ. В. И. Ленинэй түрэһөөр 105 жэлэй ойдо зорюулагдаһан выставкэ уран зураашадай байшан соо нээгдэбэ.

«ВОЛХОВОЙ ТОЛОН» ГЭЖЭ ФЕСТИВАЛЬ

НОВГОРОД. (ТАСС-ай корр. В. Черняев). Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет арадай туйлаһан Илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулагдаһан «Волховой толон» гэһэн залуушуулай дуунай харалга-фестиваль драмын театр соо ехэ концертээр дүүрэбэ. Новгород хотын «Садко», «Ильмень» гэжэ ансамбльнууд, уран һайханай бүлгэмүүдэй коллективүүд, Боровичий, Валдайн, мүн бусад хото городуудай, һуурин тосхонуудай артистнууд тэрээндэ хабаадаа. Үнгэрһэн дайн тухай, амгалан тайбан байдал тухай ород арадай дуунууд, совет болон гадаадын композиторнуудай зохёолнууд һүр жабхалантайгаар соностоһон байна.

КУКУРУЗА ТАРИЖА ДҮҮРГЭБЭ

АШХАБАД. (ТАСС-ай корр. И. Рогачев). Ашхабадай областиин таряашад ороохон болгогдохо кукурузаяа тарижа Туркмениидэ түрүүлэн дүүргэбэ. 3900 гектар уһалагдадаг газарта энэ үнэтэ ургамал таригдаа.

Ороохон болгогдохо кукуруза энэ республика дотор хоёрдохи жэлээ таригдажа байнхай. 270 тусхай бригада эмхидхэгдэжэ, тарилгын талмай хоёр дахин үргэдхэгдэһэн байха юм.

ХАБАРАЙ ЭРТЫН ТАРИЛГА

ЭЛИСТЭ. (ТАСС-ай корр. П. Шамраев). Хальмаг ороной таряашад хабарай тарилгын хүдэлмэри амжалтатайгаар үнгэргэхын түлөө социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, тарилгын түрүүшын шатые амжалтатайгаар түгэсхэбэ. Эдэнэр түсэбөөр хараалагдаһан бүхы талмай дээрээ хабарай эртын тарилгые агро-техническэ богони болзорто хэһэн байна.

СОЯЫН ТАЛМАЙ ҮРГЭДХЭГДЭХЭ

АЛМА-АТА. (ТАСС-ай корр. И. Никитин). Казахстанай урда нютагуудаар газарай хүрьһэн 12 градус хүрэтэр дулаасажа, эндэхи ажахынуудта шэнэ ургаса — соя тариха хаһа саг ерэбэ. Үргэн рядтай сеялкэнүүд таряалан дээрэ гаргагдаа. Энэ жэлдэ Чимкентскэ областиин Сарыагачска районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз 300 шахуу гектарта соя тариха юм.

АХА ДҮҮНЭР ТАРЯАЛАН ДЭЭРЭ ГАРАБА

ВЛАДИВОСТОК. (ТАСС-ай корр. Н. Палатов). Уссурин совхоз-техникумэй ажалшад Приморидоо түрүүлэн эртын ороохото ургамалнуудые тарижа дүүргэбэ. Аха дүүнэр Владимир, Николай, Сергей Худовтан энэ харюусалгатай ажал дээрэ онсо шалгарһан байна. Эдэнэй түд бүхэниинь үдэрэйнгөө нормо 130—150 процент дүүргэжэ, түсэбөөр хараалагдаһан 27 гектарай орондо 30—35 гектарта тарилга хээ.

ПАРНИГУУДҺАА — ПОЛИ ДЭЭРЭ

ЕРЕВАН. (ТАСС-ай корр. Г. Арутюнян). Арменидэ эртын овощ тарижа эхилбэ. 12 мянган гектарта овощ һуулгаха даабаритай механизаторнууд нёдонло жэлэйхиһээ 20 үдэрөөр урид поли дээрээ гараба.

Байгша ондо Арменин колхоз, совхозууд 300 мянга шахуу тонно гэхэ гү, али үнгэрһэн жэлэйхиһээ һураггүй ехэ ургаса хуряажа абахаар түсэблэнэ.

ШАТЛЫГАЙ МИЛЛИАРДНУУД

АШХАБАД. (ТАСС-ай корр. Б. Миртов). Дунда Азиин эгээн ехэ ашагта малтамалтай газарай — Шатлыгай ажалшад газарай гүн дундахи иимэ өөрсэ шухаг нөөсэ баялигай нээгдэһэнһээ хойшо 10 миллиард кубометр байгаалиин газ гаргажа абаһан тухайдаа мэдээсэбэ.

Нэгэдэлэй коллектив кварталайнгаа түсэбые амжалтатайгаар дүүргээ. Дунда Ази — Центр гэһэн газай хоолой соргоор 11 миллиардһаа үлүү кубометр газ дамжуулагдаба.

АМЖАЛТАҺАА АМЖАЛТАДА...

хиһаа холо дээшэлһэн байна. Мүн хонидойшье шэгнүүр горитойхон нэмээ. Гүрэндэ тушаагдадаг эбэртэ бодо малай 90 гаран процентнь жэл бүри тарган, дунда сэгнэлтэтэйгээр абтадаг болонхой. Тиигэжэ мяханай шанар эрид һайжараа.

Үнгэрһэн дүрбэн жэлэй туршада мал ажалай продуктнуудые гүрэндэ тушаалга баһал дээшэлһэн байха юм. Хэрбээ 1971 ондо совхоз гүрэндэ 8022 центнер һү тушааһан байбал, үнгэрэгшэ жэлдэ 9254 центнертэ хүргэһэн байна. Дүрбэн жэлэй хугасаа соо гүрэндэ мяха худалдалга 1554 центнерээр, нооһо—70 гаран центнерээр ехэ болонхой.

Ажахын дирекци, партийна комитет, мэргэжэлтэд ниитын адууһа малда бардам хүрэхэ тэжээл бэлэдхэдэг болохо асуудалда һүүлэй үедэ анхаралаа ехээр табидаг болонхой. Совхоздо ашаанай автомобильнууд, трактор болон комбайнууд, хүдөө ажахын бусад техникэ жэл бүри олошоржо, таряалангаа һайнаар, хаһа сагтань элдүүрилхэ аргатай болоо. Дүрбэн жэлэй туршада 600-гаад гектар газар ой модонһоо, бургааһа харганааһаа сэбэрлэгдэжэ, орооһо таряанай ба тэжээлэй ургамалнуудай талмай үргэдхэгдэһэн байна.

Совхозой олон тоото механизаторнуудай, луговодууд болон таряашадай габшагай ажалай ашаар тэжээлэй ургамалнуудай, орооһоной, хартаабха ба овоцой, ногооной ургаса нилээд дээшэлжэ байнхай. Сабшаланда, таряаланда минеральна ба нютагай үтэгжүүлгэ урданайхиһаа ехээр оруулагдадаг болоо. 1971 онойхитой сасуулжа хараха болоо һаа, үнгэрэгшэ жэлдэ таряалангай гектар бүриһөө 2,4 центнер орооһон, 2,9 центнер зелёнко үлүү ехээр хуряагдаа. Тиихэдэ хээрын сабшалангай гектар бүриһөө 1,5 центнер үбһэн ехээр абтаһан байна. Совхозой отделени бүхэндэ куузику нютагжаа.

Һүүлэй жэлнүүдтэ энэ совхозой механизаторнууд болон луговодууд хээрын сабшалан үндэһөөрнь һайжаруулжа, олон жэлэй ногоо таридаг болоо. Үнгэрэгшэ жэлдэ 647 гектар газарта сибириин волоснец таригдаһан байгаа. Тэрэнэй гектар бүриһөө дунда зэргээр 14 центнер эрхим шанартай үбһэн хуряагдаһан байна. Энэ совхоз олон жэлэй ногооной өөһэдын үрэһэтэй болоо. Тэрэнэй тарилга саашадаа бүри үргэдхэгдэхөөр хараалагдана.

1971—1974 онуудта хамтын ажахын урагшатай һайнаар хүгжэһэнэй, экономикын бэхижэһэнэй ашаар энэ совхоз үйлэдбэриин ба соёл гэгээрэлэй барилга үргэнөөр эрхилхэ аргатай болоһон байна. Энэ үе соо шэнэ барилгада 700 гаран мянган түхэриг гаргашалагдаа. Бодо малай 8, тугалнуудай 4, хонидой 4 дал шэнээр баригдажа, ашаглалгада оруулагданхай. Ажахын түбэй һаалиин фермэ шадар уһа бүлэдэг башни, тэжээл буйлуулдаг цех ашаглагдажа эхилээ. Тиигэхэдэ склад болон бусад шэнэ байра баригданхай.

Совхозой үйлэдбэриин хүгжэлтын эшэ үндэһэн юунһээ эхитэйб? Нэн түрүүлэн гүрэн түрэмнай хүдөө ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ айхабтар ехэ анхарал хандуулна. 1973 ондо эндэхи XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой үндэһэ һуури дээрэ совхоз эмхидхэгдэһэн байгаа. Совхозой малшад, механизаторнууд урда жэлнүүдэйнгээ амжалтаар урмашан, бүри һайнаар хүдэлдэг болоо.

Нэн түрүүлэн энэ ажахын хонишодой габшагай һайн ажалые онсолон тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Тэдэнэр аймаг доторoo шэнэ үүсхэл нэгэнтэ бэшэ гаргажа, үйлэдбэриин һайн дүнгүүдые туйлажа ябана. Елена Норбоева, Георгий Базаров, Цырен-Дондок Галданов, Владимир Юмчинов гэгшэдэй хонишодой бригаданууд хурьга абаха талаар хубиингаа табан жэлэй даабарине дүүргэнхэй. Һаалишад Цыбик Цыренжапова, Прасковья Норбоева, Хандажаб Цыренова, Бальжит Шагдурова, мал адуулагша Бадма-Дашa Цыренов болон бусад социалис мүрысөөнэй манлайда ябана. 1973, 1974 онуудта орон дотор дэлгэрһэн бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ шалгарһан совхозой хүдэлмэрилэгшэд Г. Дулмаев, Е. Бутина, В. Цыренов, Е. Норбоева, Б. Шагдурова, ажахын директор Ю. Хамаев гэгшэд СССР-эй орден, медальнуудаар шагнагдаа.

Ажахын түб Хамни тосхондо һүүлэй жэлнүүдтэ тон ехэ хубилалтанууд болоожо байна. Шулуугаар баригдаһан хоёр дабхар соёлой байшан холоһоо ербын харагдана. Мүн ажахын конторо шулуугаар баригданхай. Эндэ спортын зал, гостиница, хүүгэдэй сад-ясли, холын малшадай үхибүүдэй-һурагшадай хамтын байра гэхэ мэтэ шэнээр баригдаад, ашаглагдажа байна. Хоёр квартиратай арбаад гэр Хамни тосхондо бодхоогдонхой. Энэ ажахын Хуртагын, Бүргын отделенинүүдтэ шэнэ клубууд баригдаад, ашаглалгада оронхой. Һуурин тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгохо талаар горитой ажал ябуулагдана.

Совхозой ажалшадай ажабайдал улам һайжаржа, баян дэлгэр боложо байнхай. Малшад болон механизаторнуудай гэртэ ороходо, мүнөө үеын шэнэ мебель, телевизор ба радиоприемник заатагүй харагдаха. Хэдэн арбаад хүн һүүлэй үедэ хүнгэн автомобиль, мотоцикл болон мотороллер худалдан абаа. Совхозой отделени бүхэндэ хэдэн шэнэ гэр баригдажа, хүдэлмэришэд түбхинөө. Малшад, механизаторнуудай салин хүлһэн жэлһээ жэлдэ ургана.

1973 ондо хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй дунда дэлгэрһэн бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ энэ совхозой Хуртагын отделени һайн үрэ дүнгүүдые туйлажа, КПСС-эй обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй, облсовпрофой ба ВЛКСМ-эй обкомой дамжуулгын Улаан туг ба мүнгэн шанда хүртэһэн байгаа. Аймагай совхозуудай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ тус ажахы нэгэнтэ бэшэ шалгардаг һэн. 1974 оной дүнгүүдээр Хамниин совхоздо КПСС-эй райкомой, аймагай Соведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг барюулагданхай.

Партида, совет арадта КПСС-эй ЦК-гай хандаһан Хандалгада харюу болгон, совхозой хүдэлмэрилэгшэд 1975 ондо ургамжын түсэб-уялга абаһан юм. Тиигэхэ ауураа, мал ажалай продукци гүрэндэ худалдаха табан жэлэйнгээ түсэбые һүөөр, нооһоор июль һарада, мяхаар хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна үдэр болотор дүүргэхэ зорилго табиһан байгаа. Совхозой ажалшад энэ уялгаяа урагшатайгаар бэелүүлжэ байна. Гүрэндэ мяха тушааха нэгэдэхи кварталай даабари 136, һү—111,4 процент дүүргэгдээ. Энэ жэлэй түл абалга эмхитэйгээр үнгэргэгдэнэ.

1976 оной февраль һарада Советскэ Союзай Коммунис партиин XXV съездые зарлаха тухай КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй тогтоолые совхозой коммунистнүүд, бүхы ажалшад ехэ баяртайгаар угтан абаад, тэрэниие ажалай шэнэ бэлэгүүдээр угтаха зорилготой.

Б. ВАНЧИКОВ,
манай корр.
Захааминай аймаг.

УҺАН ЗАМШАДАЙ ЗАЛУУ ХАЛААН

Сэлэнгэ мүрэнэй эрьедэ, Улаан-Үдын судна бүтээлгын заводһоо холо бэшэхэнэ 16-дахи ГПТУ оршодог. Энэ хадаа манай Буряадай республикын гол мүрэн дээгүүр тамардаг судна жолоодогшод болон судна бүтээгшэд мэргэжэлтэдые бэлдэдэг ори гансахан һургуули болоно. Тус һургуули завод порт хоёройнгоо хажууда түхеэрэгдэһэн тула һурагшадай хүдэлмэриин дадалга олохо ябадалда тон зохид юм.

— Манай һургуулида һураха дуратайшуул, илангаяа судна жолоодогшод-мотористнуудай бүлэгтэ орохые хүсэгшэд тон олон байдаг, — гэжэ тэрэ училищиин һуралсал-үйлэдбэриин талаар директорые орлогшо А. В. Малошик хөөрэнэ. Аажам урасхалта мүрэн дээгүүр тамарха гээшэ үнэхөөрөөшье гоё ажал юм.

Һурагшадай дундаһаа Сергей Чернаковтой уулзажа хөөрэлдэбэбди. Энэ хүбүүн Прибайкалиин аймагһаа ерэһэн. Комсомолой гэшүүн, Нютагтаа дунда һургуули түгэсхэһэн. Уһан замай транспортын мэргэжэлтэй болохые үнинэй хүсөө.

—Далай дээгүүр гү, али гол мүрэн дээгүүр тамардаг судна, пароход жолоодожо ябадаг мэргэжэлтэй болохые бүри багахан ябахаһаа хүсэдэг һэм, — гэжэ тэрэ хүбүүн хөөрэнэ. — Уһан замай флодой хүдэлмэрилэгшэдые харуулһан кино харадаг, ном уншадаг байгааб. Харин мүнөө тиимэ мэргэжэл олохо һургуулида тон дуратайгаар орооб. Һайн һуранаб. Удахагүй судна жолоодохо мэргэжэлтэй боложо гарахаб.

Загарайн аймагһаа ерэһэн Сергей Верницкий баһал судна жолоодогшо болохо дуратай байгаа. Тиигээд нэгэ бага хожомдожо, электро-гагнууриин отделенидэ оропон байна. «Балай гомдолгүйб. Электро-гагнууршанай мэргэжэл яһала һайн ажал. Судна бүтээдэг болохоб» гэжэ тэрэ хөөрэнэ.

Сэбэрхэн хубсаһатай залуухан хүбүүд һуралсалай классууд болон мастерскойдо һуралсалаа үнгэрөөнэ, судны мотоор, двигательнүүдые шудална, теплоходой, танкерай болон баржануудай түхеэрэлгэнүүдые үзэнэ. Зариманиинь лоцманuудай картатай, портын болон эрье шадарай тэмдэгүүдтэй танилсана, судны албанай ажал шудална.

Мүн судна заһабарилгын, электротехникын хэрэгүүдтэй танилсана, һуралсана. Слесарна, зурагай мэргэжэл шудална. Ажалай экономико үзэнэ, ниитын эрдэмдэ һуралсана. Олон зүйлэй спортдо, уран һайханай хүдэлмэридэ хабаадалсана. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, училищиин һурагшад олон эрдэм шудална.

Үндэр мэргэжэлтэй багшанар Л. Воронина, А. Гаськова, Г. Манзанова, үйлэдбэриин хэшээлэй мастернууд А. Воронин, М. Антонов болон бусад тэдэниие һургана. Мүн тусхай мэргэжэлтэй Улаан-Үдын уһан замай портын главна инженер Г. Горбунов, портын капитан Л. Непомнящих, Сэлэнгын техническэ участогай механик Л. Сергеева эдэ залуушуулые һургана.

Һурагшадай ажалай практика гараха хэрэгтэ тон ехэ анхарал табигдана. Сэлэнгэ мүрэн болон Байгал далай дээрэ навигациин эхилхэтэй хамта судны командануудта энэ ГПТУ-гай һурагшад угтэхэ. 1974 ондо судныи жолоошон-мотористаар училищиин һурагшад А. Савинский, А. Чулкин гэгшэд ажаллаһан юм. И. Майоров, М. Вторушин гэгшэд пассажирска болон ашаанай суднануудые Байгал далай дээгүүр жолоодоһон байна.

Мүн нёдондо жэл тус училищиин һурагшад теплоходуудай эхипажай бүридэлдэ оролсон, Байгал-Амарай түмэр замай барилгада хэрэглэгдэхэ ашаа — барилгын материал болон эдеэ хоолой продуктнуудые зөөлсэһэн юм.

Мүнөө жэл училищи нилээд олон хүбүүд дүүргэжэ гарахань. Эдэнэр мэргэжэл һайнтай залуу хүдэлмэришэд боложо, Зүүн Сибириин пароходствын портын, судна бүтээлгын заводой шадабари мэргэжэлээр түгэс, эрхим халаан бэлдэгдэнэ.

П. КАЗАРИНОВ.

Зураг дээрэ: 16-дахи ГПТУ-гай багша-мастер, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнда хабаадалсаһан А. Воронин һурагшадайнгаа дунда.

С. ЦЫДЫПОВЭЙ фото.

[...]РАД ЗОН ЭРХИМ [...]ҮНҮҮДЭЭ ДЭБЖҮҮЛНЭ

[...]АЛШАДАЙ ҺУНГАЛТЫН УРДА ТЭЭХИ СУГЛААНУУДҺАА

[...]АЛШАДАЙ коллек[...]эй һунгалтын урда суглаанууд бата нэгэ[...] түрэл Коммунис пар[...]таар тойрон жагсал[...]шон байдалда манай [...] дотор үнгэржэ байна.

[...]С-эй ЦК-гай Гене[...] секретарь нүхэр Брежневые, парти ба [...]гүрэнэй бусад хүтэл[...]шэдые совет хүнүүд [...] республикануудай [...] Соведүүдэй депу[...]түүшын кандидадуу[...]рлэнэ. Коммунист[...]а партийнабэшэ хү[...] бата нэгэдэлэй эрхим [...] түлөөлэгшэдые — [...] новаторнуудые, [...]тиннуудай, колхоз, [...]дай хүтэлбэрилэгшэ[...] наукын болон [...]льтурын ажал ябуу[...], партийна, совет, [...]ай ба комсомолой [...]рилэгшэдые ажал[...]юзна республикануу[...]рховно Соведүүдэй [...] кандидадуудаар [...]нэ.

[...]КВАГАЙ «Аван[...] заводой токарь [...] Мартемьянович [...], Москва хотын [...] клиническэ больни[...]ад врач Галина [...]ровна Москалева, [...] гүрэнэй В. И. [...] нэрэмжэтэ багшана[...]итудай студент Ни[...] Алексеевич Минин, [...]дска областиин [...] гэжэ үйлэдбэриин [...] гол совхозой [...]стка Наталья Ива[...] Голубева. Краснода[...] электро-хэмжэлгын [...]удые бүтээдэг за[...] слесарь-хабсаргагша [...] Михайловна Ба[...] Адыгейн авточомиго [...] Шовгеновско рай[...] КПСС-эй XXII съез[...] нэрэмжэтэ колхозой [...]ханизатор Социалис [...] Герой Аслан Ахме[...]Меретуков, «Саяногэс[...] электро-гагнууршан [...]колаевна Василян[...]лска чумаажан бүд [...] комбинадай нэхэгшэ [...] Николаевна Вороно[...]урскстрой» трестын [...]лена Петровна Ефи[...] Хабаровска хизаарай [...]» совхозой һаа[...] Светлана Петровна [...]това, Астраханска [...] Харабалинска [...] Кировэй нэрэмжэтэ [...] түрүүлэгшэ, Социа[...]лай Герой Григо[...]ргиевич Коноплев, [...] ВЛКСМ-эй 50 [...] нэрэмжэтэ улһан [...]дэг комбинадай [...] үйлэдбэриин мас[...] Денисовна Кун[...] Иркүүгэй областиин [...] районой Лени[...]мжэтэ колхозой [...] Галина Николаев[...]ова, «Заларин[...]озой комбайнер [...] Анатольевич Хох[...]инградска судна[...] заводой хаб[...]саргагшадай бригадир Михаил Германович Шитарев, Калининска барилгын материалнуудай 2-дохи комбинадай прессовщица-оператор Социалис Ажалай Герой Антонина Михайловна Шарапова, Калининска областиин Краснохолмско районой Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозой бригадир Валентина Сергеевна Перова, Калужска областиин Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Мария Ивановна Изогова, Кировскэ 32-дохи дунда һургуулиин багша Таисия Николаевна Мамаева, Кировскэ областиин «Красный Октябрь» колхозой звеное даагша Николай Иванович Ердяков, Омско Кировэй нэрэмжэтэ сэмбын фабрикын нэхэгшэ Людмила Николаевна Беглякова, Оренбургска областиин Илекскэ районой «Красный октябрь» колхозой түрүүлэгшэ Пётр Устимович Боков, Рязанска кузнечно-прессэй хүндэ түхеэрэлгэнүүдые бүтээдэг заводой хүдэлмэришэн Татьяна Васильевна Денисова, Рязянска областиин Скопинско районой «Гигант» колхозой саахарай свекло тарижа ургуулдаг звеное даагша Николай Васильевич Лагуткин, Удмуртын АССР-эй Балезинскэ районой «Россия» совхозой һаалишан Галина Степановна Некрасова, Ижевскэ нефтиин машина бүтээдэг заводой токарь Валерий Александрович Прокофьев, Чувашай АССР-эй Цивильскэ районой «Рассвет» совхозой нэгэдхэгдэһэн бригадын бригадир Нина Степановна Егорова гэгшэдые ажалшад һунгалтын урда тээхи суглаанууд дээрээ РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудаар бүгэдын дуугаар дэбжүүлһэн байна.

ЛЬВОВСКО түмэр замай локомотивна депогой машинист Николай Авксентьевич Мельник, Украинын ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Иван Самойлович Грущецкий, Хмельницкэ областиин Чемеровецкэ районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой агроном Докия Андреевна Войтова, Донецкэ областиин «Артемуголь» комбинадай Румянцевагай нэрэмжэтэ шахтын директор Пётр Иванович Троц, Черкасска химическэ утаһанай заводой мастерай туһалагша Николай Евгеньевич Триногa гэгшэд Украинын ССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудаар нэрлэгдээ.

МИНСКЭ медпрепарадуудай заводой ахалагша аппаратчица Надежда Иосифовна Макушкина, Гомельскэ районой «Березки» совхозой һаалишан, Социалис Ажалай Герой Мария Васильевна Козлова, БССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Федор Анисимович Сурганов, Гродненско районой «Октябрь» колхозой һаалишан Любовь Мироновна Шкута гэгшэд Белоруссиин ССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудаар нэгэн һаналтайгаар дэбжүүлэгдэһэн байна.

АХАНГАРАНСКА цементын комбинадай эрьелдэдэг пеэшэнүүдэй машинист Алексей Семенович Владимиров, Узбегэй ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Назар Маткаримович Матчанов гэгшэдые ажалшад Узбегэй ССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудаар нэрлэбэ.

ПАВЛОДАРСКА тракторна заводой булад хайлуулагша Социалис Ажалай Герой Вениамин Николаевич Мошкин, Казахай ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Сабир Биляловнч Ниязбеков, Карагандагай областиин «Вертикальная» шахтын шулуу нүүрһэнэй комбайнай машинист Казбек Сатывалдиевич Тургумбаев, уран зохёолшо, Социалис Ажалай Герой Габит Махмудович Мусрепов гэгшэд Казахай ССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудай тоодо ороно.

ТБИЛИССИИН Димитровэй нэрэмжэтэ авиационно заводой хабсаргагша-таблагша Федор Михайлович Барыгин, Грузиин КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Эдуард Амвросиевич Шеварднадзе, Каспска районой Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Вардико Дмитриевна Пенкришвили, композитор Реваз Ильич Лагидзе гэгшэд Грузиин ССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудаар нэрлэгдээ.

ВИЛЬНЮСЭЙ университедэй ректор, Литвагай ССР-Наукануудай академиин академик Социалис Ажалай Герой профессор Ионас Пятрович Кубилюс, Каунасай торгон бүд нэхэдэг комбинадай нэхэгшэ Аудруте Пятровна Тумусонене, Литвагай КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Пятрас Пятрович Гришкявичус, Литвагай мал ажалай эрдэм-шэнжэлэлгын институдай Байсогальска туршалгын ажахын мал ажалай мастер Татьяна Викторовна Шлюжене, республикын Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Мотеюс Юозович Шумаускас гэгшэд Литвагай ССР-эй Верховно Соведэй дупутадта кандидадуудаар бүгэдын дуугаар дэбжүүлэгдэбэ.

(ТАСС).

Илалтын 30 жэлэй ойдо

1944 ОНОЙ АПРЕЛЬ

Н. З. ГАЛАЙ,
ОДЕССЫН ХҮНДЭТЭ ГРАЖДАНИН

Үнинэй хүлеэгдэһэн сүлөөрэлгые Одессэдэ заяагша тэрэ хабарай сэдьхэл доһолгомо үдэрнүүд хэзээшье мартагдахагүй.

Апрелиин 9-дэ манай сэрэгүүд Одесса-сортировочная станциие эзэлээд, Куяльницка таляанай ба далайн хоорондохи нарихан зурууд дээрэ дайсанай хамгаалгые сүмэ сохижо, город худар добтолон ороо бэлэй. Уйлсын байлдаанууд болоо һэн. Харшанууд, заадууд соогуур, хаа хаанагүй дайсаниие сохиһон, гэр байрануудай забһар залихай, һандархай үлэгдэлнүүдые дамжан, дайсанай тыл худар орожо, квартал бүхэниие фашистнуудһаа сэбэрлэжэ һэмди.

Одессын газар доорохи шэбээнүүд соогуур байлаһан партизан отрядууд арминн хүсэтэ добтолгые шанга сохилтонуудаараа дэмжэдэг байгаа. Эдэнэр эрид шанга добтолгонуудые эмхидхэдэг, фашистнуудые үгы хэдэг, тэдэнэй дунда сошордол мэгдэл үүдхэдэг байһан.

Апрелиин 10-най үглөөгүүр дайсанай эсэргүүсэлтэ нуга дарагдаһан юм. Энэ илалтые тэмдэглэһэн шэнгеэр город дээрэ хүхэ номин огторгой зэнхын харагдаад, наранай элшэ тула һайндэрэйхеэр яларaa һэн.

Минии командалдаг байһан 248-дахи дивизиин частьнууд городой түб тээшэ, оперно театрай район худар түрүүлэн гараа бэлэй. Сапернууд оршон тойрохиие шалгаад, «минэ үгы» гэһэн гаршагтай табличкануудые хадажа ур[...]һэн байха.

Тэрэ баяр ёһолоной оршон байдал элихэнээр һанагдана: Эхэ ороной Улаан тугые, сүлөөрһэн Одессын тугые театрай байшан дээрэ хиидхэхэ зол манай дивизиин сэрэгшэдтэ олгогдоһон юм. Берлиндэ хүргэхэ гэһэн захяатайгаар тус тугые Астраханиин ажалшадай делегаци манай дивизиин эмхидхэгдэхэдэ барюулһан түүхэтэй. Энэ туг Сальскын, Батайскын, Ростов-на-Дону хотын түлөө байлдаануудта манай сэрэгшэдые зоригжуулаа бэлэй. Удаа тээнь Одессын түлөө тулалдаан болоо һааб даа. Апрелиин нарата туйгалаг тэрэ үдэр үйлсэнүүд, талмайнуудаар дүүрэн сутлараһан хотын ажалшадай нюурта тудагша урма баярай тэмдэгүүдые, баярай нюлмаса, тэбэрэлдээнүүдые, гараа барилсалганүүдые мартахын аргагүй.

Одессын түлөө байлдаанай үеэр, 1941 ондо тэрэниие баатарлигаар хамгаалһандал адляар, манай Эхэ ороной олон үндэһэ яһанай сэрэгшэд эм эмээ нииллүүлэн ябажа, дайлалдаа һэн. Хара далайн эрьедэхи алдар габьяата хотые, бусад городуудай шэнгеэр, фашис булимтаралгаһаа сүлөөлэлгэ бүхы совет арадуудай гайхамшаг һайхан һайндэр бөлөө.

(ТАСС).

БҮХЫ ТУГУУД АИЛШАЛАН ДАЛБАНА

Винтовко буунуудые бариад, дайсаниие добтолжо ябаһан солдадай ба матросой дүрэ зурагууд «Одессые хамгаалгын түлөө» гэһэн медаль дээрэ һиилэгдэнхэй. Эдэнь арми ба флодой дайшалхы хани нүхэсэлэй һүлдэнүүд болоно. Худалдаа наймаанай флодой моряагууд, портынхид, судна заһабарилагшад солдадууд ба сэрэгэй онгосонуудай матросуудтай зэргэлэн, дайнай хэсүү жэлнүүдтэ нигэжэл жагсадаг байһан юм.

Эдэнэй гаргаһан габьяа дэлхэйн далайнуудай ба океануудай сэнхир харгынуудаар Соведүүдэй ороной Улаан тугые далбуулан дабшадаг хүнүүдэй ой ухаанда ходоодоо һанагдажа байдаг. Одессын докернууд мүнөө олон тоото судначуудые 70 ороной портнууд тээшэ тамаруулна. Зүрхэ сэдьхэл илангаяа ехээр доһолгодог нэрэнүүд — «Капитан Кушнаренко», «Капитан Плаушевский», «Капитан Чирков», «Капитан Лев Соловьев» гэһэн нэрэнүүд теплоходуудай хананuудта бэшэгдэнхэй аржын харагдана. Фашизмтай тулалдаһан байлдаануудай үедэ амиа һаһаяа арад зондоо үгэгшэ капитанууд тухай дурасхал эндэ нангинаар хүндэлэгдэн ёһологдоно.

Дайнай һүүлээр багашаг хүсэтэй гушаад судна Хара далай дээрэ үлэһэн юм. Харин мүнөө эндэхи пароходствын флодой бүридэлдэ ехэ тоннажтай 240 гаран транспортна шэнэ теплоходууд, пассажирска аятай зохид лайнернууд бии.

Олохон суднанууд мүнөө Вьетнамай Демократическа Республика, Куба ошохоёо, Дүтын Зүүн Зүгэй араб оронууд, Инди, Франци, Япон худар дабшахаяа Одессэһээ гарадаг. Хара далайнхид Африкын хүгжэжэ байгаа оронуудта, Канадада, Латиин Америкэдэ ашаануудые абаашана.

Эндэхи морягууд шэн зоригтойгоор ажаллан, гүрэнэй даалгабаринуудые жэлһээ жэлдэ ходоодоо үлүүлэн дүүргэдэг.

В. ГОРБАШЕВСКИЙ,
ТАСС-ай корр.

БААТАР ГАБЬЯАШ МҮНХЭ

БУРЯАДАЙ МОРИН СЭРЭГ

БУРЯАД-МОНГОЛОЙ МОРИН СЭРЭГЭЙ БАЙГУУЛАГДАҺААР 50 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

1924 ондо болоһон СССР-эй Реввоенсоведэй пленумэй шиидхэбэреэр 1925 онһоо эхилэн буряадуудые сэрэгэй уялгата албанда хабаадуулха болоһон юм. Энэ хадаа урдань хаанта Россин заха үзүүрээр ажаһуудаг, гээгдэнги бага яһатан арадуудые Совет ороной хүгжэлтын али бүхы һалбаринуудта эдэбхитэйгээр хабаадуулха гэһэн гүрэн түрын шухала зорилго байгаа.

Үзэг бэшэг мэдэхэгүй буряад хүбүүдые сэрэгэй албанда, үзэг бэшэгтэ һургаха, улас түрын, ангиин мэдэрэлтэй болгон хүмүүжүүлхэ, өөрын үндэһэнэй кадрнуудые бэлдэхэ хэрэгтэй байһан юм. Тиимэ кадрнуудые, младша командирнуудые бэлдэхэ зорилгоор Кубаньдахи 5-дахи бригадын дэргэдэ морин сэрэгэй командна составай һургуули 1924 ондо нээгдээ бэлэй. Тэрэ һургуулиие нилээд олон буряад хүбүүд 1925 оной ноябрьда дүүргэжэ гараһан юм.

Улаан Армиин младша командирай һургуули дүүргэһэн, бэлиг шадабаритай түрүүшын буряад улаан командирнуудай гараһан ушар хадаа Буряадай морин сэрэгэй часть байгуулха арга боломжын үндэһэ һууринь болоо һэн. Энээнтэй дашарамдуулан, БМАССР-эй ЦИК, СНК республикын бүхы ажалшадта Хандалга гаргаһан юм. Тэрээн дотор буряадуудай үндэһэн сэрэгэй часть байгуулгын удха шанар, үг зорилго тухай тайлбарилан, арад зондо ойлгуулһан байна.

Тиигэжэ 1925 оной намар СССР-эй Реввоенсоведэй Пленумэй шиидхэбэриие бэелүүлэн, Кубаньдахи 5-дахи морин сэрэгэй бригадын бүридэл дотор Буряад-Монголой морин сэрэгэй һургуули, морин сэрэгэй эскадрон байгуулагдажа, Доодо-Онгостойдо (станция Дивизионная) байрлуулагдаа бэлэй.

Сэрэгэй уялгата албанда татагдаһан буряад хүбүүд, ехэнхидээ үзэг бэшэг мэдэхэгүй, мунхаг һүзэгһөө үшөө гүйсэд мултараадүй, зариманиинь гэзэгэтэй ерэдэг һэн. Тэдэниие али бүхы талаарнь һургажа, хүмүүжүүлжэ, социализм байгуулгын эдэбхитэй-гэшүүд болгохо гээшэ хүшэршье һаа, хүндэтэй зорилго эскадроной командирнуудай урда табигдаба. Тэрэ зорилгоёо нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхын тулада улаан командирнууд бүхы хүсэ шадабаряа гарган оролдодог байһан юм. Тэдэниие сэрэгэй эрдэмдэ һургахын хажуугаар, үзэг бэшэгтэ, улас түрын эрдэмдэ һургажа, тэдэнэй эдэбхи, эрмэлзэлтэ үүсхэлые дээшэлүүлжэ шадаһанай ашаар буряад сэрэгшэд богонихон сагай хугасаада һуралсалай һайн дүнгүүдые туйлаһан байна. Энэ талаар нэгэ баримта дурдая: Сибириин сэрэгэй округой командалагшын орлогшо И. П. Гайлит 5-дахи морито бригадые шалгажа үзэһэн тухайгаа 1927 оной августын 10-да Реввоенсоведтэ хүргэһэн элидхэл доторoo иигэжэ бэшэнэ: «...Морито бригадын бүридэлдэ ородог Буряад-Монголой морин сэрэгэй һургуули, мүн морин сэрэгэй эскадрон һуралсалайнгаа болон бэлэдхэлэйнгээ талаар эгээл эрхим байгаа».

Уданшьегүй морито эскадрон, морито дивизион болгогдон үргэдхэгдэбэ. 1928 оной октябрь һарада тус дивизиондо 346 буряад сэрэгшэд алба хэжэ байба. Буряадай морин сэрэгэй дивизион сэрэгэй һургуули, бэшэг эрдэм, улас түрын бэлэдхэлэй болон журам сахилгын талаар эрхимүүдэй зэргэдэ ходо гарадаг байһан.

1929 ондо Хитадай хархис генерал Чжан Сюй-лян гэгшын хорото үүсхэлээр Хитадай зүүн түмэр зам (КВЖД) дээрэ гараһан зэбсэгтэ тулалдаанда Алас-Дурна зүгэй Тусхай Армиин частьнуудтай хамта Буряад-Монголой морито дивизион хабаадалсажа, сагаан хитадуудай урдаһаа эсэргүүсэн дайлалдаһан юм. Энэ тулалдаанда манай морито дивизионой сэрэгшэд сэрэгэй эрдэм һургууляар эрхим, баатар зоригтой байһанаа эли тодоор харуулаа бэлэй.

КВЖД-гэй байлдаанда эрэлхэг зориг, баатаршалга гаргаһанайнгаа түлөө Буряад-Монголой морито дивизион дамжуулгын Улаан Тугаар шагнагдаһан юм. Тэрэнэй командир Л. А. Бусыгин, сэрэгэй комиссар М. М. Воропаев, тусхай таһагай түлөөлэгшэ И. Д. Буркин, старшина М. А. Щукин, пулемётно взводой командир И. В. Балдынов, һэлмэтэ взводой командирнууд: Г. Очиров (Гурожап Ванюшкеевич Очиров — Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай үедэ Смоленщинын партизанска нэгэдэлэй командир ябаһан), Д. Вамбуев, Э. Занаев, Д. Дылгыров, Б. Байминов, Н. Хандажапов, Б. Мочалов, Т. Кынзеев, И. Харахинов болон бусад дайшалхы Улаан Тугай орденоор шагнагдаһан юм.

Буряад-Монголой Улаан Армиин морито сэрэгэй часть тухай бэшэгдэһэн түүхэ намтар тухай туужа, очерк, статьянууд олон бии. Тэдэ барандаа тон һонирхолтой. Буряадай морин сэрэгэй һургуулиин 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан А. Гурожаповай статья «Буряад үнэн»-эй» 1975 оной январиин 30-най номерто толилогдоо. Тэрээн доторoo автор КВЖД дээрэ баатаршалга гаргажа, орденоор шагнагдагшад тухай дурдаагүй. Тиимэһээ би энэ статья доторoo авторнуудай зохёолнуудта нэмэлтэ болгохые хүсэһэн байнаб.

Буряадай дивизиондо сэрэгэй алба хэжэ эхилһэн манай [...]гаан сэрэгшэдэй олонхинь Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай фронт дээрэ байлдажа, эрэлхэг зориг, баатаршалга гаргаһан байна. Эдэ ветерануудай дундаһаа Галсан Цыденов, Цыбик Евреев, Дансаран Ангабаев гэгшэд Баргажанай голдо ажаһуудаг. Бусад олон ветерануудай мүнөө хаана һууждa байһаниинь мэдэгдэнэгүй. Буряад морин сэрэгэй ветеранууд хаана байһан тухайгаа мэдээсыт. Бэе бэеэ мэдэлсэжэ, алдарта Буряад-Монголой морито дивизионойнгоо байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойе баяр баясхалантайгаар тэмдэглээл.

Д. ЗАНБАДАРОВ.
Хурамхаанай аймагай дайнай ба ажалай ветерануудай соведэй түрүүлэгшэ.

ЦЫРЕН ШАГЖИНАЙ ШЭНЭ ЗУЖЭГ

Буряадай мэдээжэ драматург, уран зохёолшо Цырен Шагжинай «Гурбан нарһан» гэжэ шэнэ зужэгые Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ буряад драмын театр һаяхан табиба.

Энэ зужэгэй үйлэнүүд 1941—1942 онуудта Буряад оронойымнай нэгэ нютагта болоно.

Амгалан ажаллажа байһан совет хүнүүдэй ажабайдалда һүрөөтэй ехэ үйлэ ушар — Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайн эхилшэнэ. Нютагай хүбүүд «хүрин тахал» — фашистнуудтай тэмсэхэеэ фронт мордоно.

Тылдэ үлэһэн хүн зоной баатарлигаар ажаллажа, бүхы юумэеэ фронтдо эльгээжэ байһан тухай зужэг соо харуулагдана. Мүн эндэ буряад, украин арадуудай хоорондохи хани барисаан харуулагдана.

Буряадай АССР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша театрай главна режиссер Ф. С. Сахиров, режиссер Ц. Ц. Цыренжапов гэгшэд энэ зужэгые табяа. Республикын шангай лауреат, уран зураашан В. М. Бройко зужэгые шэмэглээ.

Буряадай АССР-эй арадай, РСФСР-эй габьяата артист Д. Д. Дондуков, РСФСР-эй арадай артистка Н. С. Гендунова, Буряадай АССР-эй габьяата артистнууд С. Б. Рабсалов, Д. С. Чимитова, В. И. Амхачова, Л. Л. Дугарова, артистнууд М. Жапхандаев, М. Зориктуева, Г. Жапхандаева, М. Бальжинимаев, Ц. Базарон, Ф. Иннокентьев, Д. Дашинамжилов болон бусад энэ зүжэгтэ наадана.

Манай корр.

МАЛШАДТА АЙЛШАЛБА

Орлигой дунда һургуулиин уран һайханай бүлгэмдэ 40 шахуу хүн тоологдоно. Һаяхан боложо үнгэрһэн аймагай уран һайханай бүлгэмэй харалга дээрэ тус һургуулиин бүлгэм нэгэдэхи һуури эзэлһэн юм. Энэ харалга хадаа агуу Илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулагдаһан байгаа.

Үнгэрһэн долоон хоног соо һургуулиин артистнар аймагайнгаа томо ажахынуудай нэгэн болохо — «Улаан Аха» колхозой малшадта айлшалба. Багшанар, һурагшад түрэлхидтэйгөө хани халуунаар уулзажа, хүмүүжүүлгын ба һуралсалай асуудалнууд тухай хөөрэлдэбэ. Тиихэдэ түрэлхидтэ зорюулагдаһан ханын газетэ гаргагдаһан, Илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулагдаһан лозунг, плакадуудые абалашаһан байгаа.

Концерт харахаяа малшад, механизатор болон барилгашад, алба хаагшад олоороо суглараа. Сугларагшадай үмэнэ уласхоорондын байдал тухай лекци багша Ц. Д. Галсанов уншаа.

Багшанарай концерт «Хэншье, юуншье мартагдаагүй» гэһэн уряа доро болоо.

Багшанар З. Б. Галсанова, А. А. Хогоева, Т. Г. Михник, Э. А. Герянов, Г. С. Сонтохонов, М. Б. Ободоева, С. Д. Бильтагурова, Г. А. Иванова, В. Д. Осохеев, А. Б. Ушаков, Л. Д. Ушакова болон бусадай дуу, хатар, уран уншалгануудые харагшад ехэ халуунаар угтажа, нэрьемэ альга ташалгаар үдэшэбэ.

АХЫН ҺОНИН

КИНОГОЙ АРТИСТТАЙ УУЛЗАБА

Аха нютагаар киногой артист Геннадий Данзанов айлшалба. Орлигой ажалшад болон һурагшад, «Улаан Аха» колхозой малшадтай тэрэ уулзажа, түрэл Буряад нютагай ажабайдал тухай кинофильмнүүдтэ буулгагдаһан тухайгаа һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгэбэ.

Удаань артистын наадаһан «Последний угон», «Начальник Чукотки» болон бусад кинофильмнүүдһээ хэһэгүүд харуулагдаа.

— Артистын хөөрөөе анхаралтайгаар шагнажа, олон асуудалнуудта тодорхой харюу абтаба. Киногой артисттай уулзаха гээшэ һонин байна, — гэжэ Ахын малшад, ажалшад хөөрэнэ.

АЙЛШАЛАЛСАБА

«Коммунизм», «Улаан Аха» колхозууд өөһэд хоорондоо мүрысэдэг юм. Мүн ажахынуудай уран һайханай бүлгэмэйхидшье бэе бэедээ айлшалалсажа, уран бэлигээ андалдана. Улаанахынхид Балагта тосхон ерэжэ, уран бэлиг, шадабаряа харуулжа ошоо. Бригадир Н. Ш. Будаев, бухгалтер А. С. Папаев, багша Д. А. Будаева болон бусадай бэлиг шадабаритайгаар дуу, уран уншалга болон хатар наада гүйсэдхэхэдэ, альга ташалган зэдэлээ.

«Коммунизм» колхозой артистнар мүн лэ Хужар тосхон ерээ. Һаалишан В. Л. Убашеева, малшан А. Б. Балданов, механизатор Б. С. Габанов болон бусад һайн наада харуулаа.

ШЭНЭЭР ТАБИГДАБА

Аймагай арадай театр Монголой драматург Сандагжаб гэгшын «Мүнхэ зула» гэжэ зужэгые жэлэй эхиндэ табяа һэн. Харин мүнөө В. И. Ленинэй түрэһөөр 105 жэлэй ойдо зорюулагдажа, энэ зужэг шэнээр табигдаба. Зужэгтэ нэмэлтэ болгогдожо, шэнэ үзэгдэлнүүд оруулагдаа. Оршуулгын, найруулгын талаар ехэ хубилалтанууд хэгдэбэ.

Зужэгэй оршуулга аймагай Соведэй соёлой таһагые даагша нүхэр В. А. Бильтагуров хэһэн байгаа.

В. ГАЛСАНОВ.

ЗАЛУУ БАГШАНАР ШАЛГАРАА

Һаяхан Тээгдэ тосхондо һургуулинуудай уран һайханай харалга үнгэргэгдэбэ. Тус харалгада Бага-Хүрбын найман жэлэй, Тохорюугын найман жэлэй, Тээгдын дунда һургуулинуудай уран һайханай бүлгэмүүд хабаадаһан байна.

Элдэб һонирхолтой уран хурса шүлэгүүд, хонгёо һайхан дуунууд, уян нугархай хатар гүйсэдхэгдэһэн юм. Тээгдын дунда һургуулиин залуу багшанар, жэшээнь, М. К. Жамбалова, Т. Г. Балчинова болон бусад онсо шалгарһан, харагшадые баясуулһан байна.

Ц.-Х. ГОМБОДОРЖИЕВА.
Хоринн аймаг.

МОСКВА. Түбэй телевидени майн ойн баярта зорюулагдаһан һайндэрэй программа бэлдэнэ. Телевизор харагшад театр болон киногой мэдээжэ артистнартай экран дээрэ уулзаха, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай баатарнуудтай, тэдэнэй ажалай болон дайшалхы намтартай танилсаха.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Бүхэсоюзна радиогой диктор Юрий Левитан. Телевидениин ашаар олон миллион хүнүүд тэрэнэй үгэ хэлэхые шагнахаһаа гадна, экран дээрэ хаража, нюур нюураараа уулзаһан шэнги болохо байна. Манай ороной хүндэ хүшэр жэлнүүдтэ, Совет Армиин баатаршалгата илалтанудые түйлажа байһан баяртай үдэрнүүдтэ һүүлэй шухала мэдээсэлнүүдые дамжуулдаг тэрэнэй уряал үгэнүүдые хүн бүхэн һайн һанана ёһотой.

ТАСС-ай фотохроника.

ЖОЛООШОДОЙ МҮРЫСӨӨН

Хажуу талаяа элдэб янзын уряа лозунгнуудаар шэмэглэһэн «ЗИЛ»-нүүд, хурдан «Волга», «Москвич» машинанууд Шэтэ хотын түбэй талмай дээрэ олоороо сугларжа, олоной анхарал татаба. Шалтагааниинь гэхэдэ, совет арадай фашис Германиие Илаһаар 30 жэлэй ойдо зорюулагдан Профсоюзуудай Шэтын областной Соведэй шанда хүртэхын түлөө жолоошодой дунда «Автоталия-75» гэһэн уряа доро мүрысөөн үнгэргэгдэбэ.

Мүрысөөндэ хабаадагшад 1560 километрэй зайда, хүшэр хүндэ гаталууртай аян зам гаталха байба. Спортсменүүд энэ зайгаа 23 час 46 минута 30 секунда соо гаталха байгаа. Тиихэдээ эдэнэр зуурандаа аян замайнгаа сагые мэдэжэ абаха арбан, шалгалтын хоёр пунктда арга бэшэ хүрэхэ ёһотой. Зүгөөр эдэ пунктнуудта сагһаа урид гү, али хожомдожо ерэбэл, ялын очконуудые абаха болоно.

Зонын түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэһэн энэ мүрысөөндэ манай республикаһаа «Волга» машинын экипаж А. Дугаров, А. Ванштейн болон Улаан-Үдын гурбадахи автоуправлениин залуу жолоошод хабаадалсаһан байна...

Хабарай хагсуу үедэ ороһон саһан харгын голые бүришье һаа, муу шабар шабхатай болгожорхиһон байгаа. Иимэ хүшэр хүндэ аян зам гаталха гээшэ жолоошон бүхэндэ хүнгэн бэшэ байба. Буряадай АССР-эй командын түлөөлэгшэд А. Дугаров А. Ванштейн хоёр «Волга» машинаараа мүрысөөндэ гарабашье, хоридохи километрэй тэмдэгтэ хүрэхынгөө тэндэ, хажуу тээшээ годирһон буруу харгыгаар ябашаһан байбад. Тиибэшье арбаад минутын үнгэрөөд байхада, зүб замдаа гарахадаа, тэрэ гээһэн сагаа хүсэхын хойноһоо яһала оролдоһон байна. Шалгалтын табан пункт үнгэрөөд ябахадань саашаа шабартай харгы намаг соогуур зурыба. Эндэл машинаяа һайнаар жолоодохо хэрэгтэй ха юм. Тингэжэ ябаһаар машинын хойто хоёр мөөр шабар руу шаагдашаба. Тэдэнэй машинаяа түлхиһөөр байтарнь хажуугаарнь хэдэн «ЗИЛ»-нүүд, хүнгэншье машинанууд үнгэрнэ. Удангүй сайжа эхилэнхэй. хо... расатай болобо. Тэдэнэй ...да Шэтын автопаркын ...лоошон А. Чередняк гар... ябаба ха. Саһанань 100-... километрэй зай үлэ... Машинаяа эндэл һай... жолоодожо гарахаар з... һан байгаа. Тингэжэ ...тарнь машинынь ру... нэгэ таталга хүха бул... ха. Улаан-Үдын таксомо...но паркын эрхим жол...дой нэгэн нүхэр Ду... түргөөр гүйжэ ябаһан м... наяа усалда оруулж... шадамар бэрхээр бай... арбаад минутын турш... рэ эбдэрхэйгээ заһаһан ...гаа. Тиин эдэнэр фини... ерэхэдээ, дүрбэдэхи ... эзэлһэн байба. Тингэжэ ...най республикын жоло... РСФСР-эй автотранс... министерствын Влади... хотодо үнгэргэхэ мүры...дэ хабаадалсаха эрхэ ол...

Л. БАЯНДУ...

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүү...һаа) А. Дугаров, А. В...тейн, П. Ельников.

ХИЛЫН СААНАҺАА
• телефон • телеграф • радио

СОВЕТ АРАДАЙ АГУУЕХЭ БААТАРШАЛГА

— Фашизмые һамна сохин илахада, Советскэ Союз шиидхэхы үүргэ дүүргэһэн байгаа. Совет арадай баатаршалгаар дэлхэйн ажалшад урмашан баясана! — гэһэн үгэнүүд совет арадай түйлаһан Агуу ехэ Илалтын 30 жэлэй ойн урда тээхэнэ бүхы дэлхэй дээгүүр соносгоно.

ЛОЗАННА. «Фашис дарлалта мүлжэлгэһөө сүлөөрһэндөө Европын арадууд Советскэ Союзда, Совет Армида ехэ уялгатай. Агуу ехэ Ленинэй ороной асари ехэ хүсэлэл оролдолгын ашаар гитлеровскэ сэрэгүүдтэ эсэргүүсэн тэмсэгшэд түүхэтэ илалта түйлаһан байна», — гэжэ «Швейцари — СССР» гэжэ бүлгэмэй президент Арман Форель гитлеровскэ Германиин илагдаһаар 30 жэлэй ойдо зорюулагдаһан хотын олониитын суглаан дээрэ үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ.

Уласхоорондын шахардуу байдал һуларуулхын, эб найрамдал бэхижүүлхын тула Советскэ Союзай бэелүүлдэг хараа бодолые тэрэ һайшааба.

ДАККА. Гитлеровскэ фашизмые совет арадай бута сохилго хүн түрэлтэнэй хүгжэлтын түүхэдэ шэнэ үе нээһэн байна гээд «Экота» гэжэ журнал бэшэнэ. Энэ хадаа социалис үзэл сурталай, дэлхэй дээрэхи бүхы демократическа хүдэлөөнэй илалта байгаа.

Агуу ехэ илалтын ойе һайндэрлэлгэ демократиин хүгжэлтын хүсэнүүдые, национальна ба социальна сүлөөрэлгын хүсэнүүдые урмашуулан зоригжуулжа, милитаризмда эсэргүү шахардуу байдал һуларуулхын түлөө, арадуудай амгалан ёһоор зэргэ оршохын түлөө тэмсэхые уряална.

КОЛОМБО. «Германиин фашизмые һүнөөһөөр 30 жэлэй ой һайндэрлэхые түрүү үзэлтэй бүхы хүн түрэлтэн бэлдэжэ байна. Энэ илалтын ашаар уласхоорондын оршом соо ехэ хубилалтанууд боложо, хүсэнүүдэй хубаарал эб найрамдалай, социализмын, хүгжэлтын ашаа туһада хубилаа. Энээндэ совет арад шиидхэхы үүргэ дүүргэбэ».

Шри Ланкагай профсоюзуудай федерациин эндэ тарааһан мэдүүлгэ догор иигэжэ хэлэгдэнэ.

БОГОТО. Фашизмые илаһаар 30 жэлэй ой дүгэлжэ байна. Энээниие үргэнөөр тэмдэглэхэ уряатайгаар Колумбиин политическэ ба ниитын элитэ мэдээжэ ажал ябуулагшад оронойнгоо арад зондо хандаба. Дэлхэйн хоёрдохи дайе үүдхэһэн нацистнууд дэлхэй дээрэхи түрүүшын социалис гүрэниие — Советскэ Союзые үгы хэхэ гэһэн зэрлиг муухай һэдэлгэ гаргабашье, өөһэдөө бута сохюулһан байна гээд уряа дотор хэлэгдэнэ. Германиин газар дээрэ социалис гүрэн — Германиин Демократическа Республика байгуулагдаа. Энэ илалтын ашаар бусад социалис оронууд мүндэлһэн байна.

(ТАСС).

БЕЛГРАД

ХАНИ ЁҺОНОЙ АЛБАНАЙ ХЭРЭГЭЭР

ТАСС

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Хүдөө ажахын министр Д. С. Полянский түрүүтэй совет хүдөө ажахын бүлэг мэргэжэлтэд хани ёһоной албанай хэрэгээр Югослави ошоод байнхай. Совет айлшад Македонидо, Хорватида хүрөө. Эдэнэр Югославиин хүдөө ажахын предприятинуудтай, тэрэ тоодо Македонидохи эгээн ехэ ажахынуудай нэгэн болохо «Тиквеш» гэжэ агрокомбинадтай танилсаба.

Хорватнда ошоод байха үедөө Д. С. Полянский республикын хүдөө ажахын секретарь Р. Павлович... арадай ажахын энэ һал...риин мэргэжэлтэдтэй хө...рэлдэһэн байна.

Д. С. Полянский, со... болон югослав мэргэжэл... хоёр ороной хүдөө аж... хэдэ хэдэн нэгэдэлнүүд... хоорондохи харилсаае үр... хэхэ тухай асуудалые ... шэн хэлсэбэ.

ЛИССАБОН

ПОРТУГАЛИИН АРАД—СОЦИАЛИС ЕРЭЭДҮЙН ТҮЛӨӨ

ТАСС

Португалиин учредительнэ суглаанда үнгэргэгдэһэн һунгалтын даб дээрэхи дүнгүүд эндэ толилогдобо. Эдэ баримта мэдээнүүдэй ёһоор, учредительнэ суглаанда дуугаа үгэлгэ иимээр хубаарилагдаһан байна: социалис парти — 95, арадай-демократическа парти — 58, Португалиин Коммунис парти — 25, социал-демократическа түбэй парти — 12, Португалиин демократическа хүдэлөөн — 4. Тиихэдэ 53 мандат үшөө хубаарилагдангүй үлөө. Правительственнэ коалицида ородог партинууд учредительнэ суглаанда олонхиин дуу абаһан байна.

Португалиин Коммунис партиин Генеральна секретарь Алваро Куньял үгэ хэлэхэдээ, Португалиин арад зон демократическа политика бэелүүлхын түлөө, социалис ерээдүйн түлөө тэмсэнэ гэжэ мэдүүлээ. Һунгалтын дүнгүүд гансал политическэ партинуудай нүлөөн болоно гэжэ хэлэхэ гээшэ буруу гээд тэрэ тэмдэглээ. Дуугаа үгэлгэ Компартиин хүсэ шадалые элирхэйлэн харуулһан байна.

Португалиин шэнэ байдал зохёон байгуулхын түлөө Компартитай, демократическа бусад хүсэнүүдтэй хамта социалис партиин хабаадахыень Компарти хүсэнэ гээд тэрэ хэлээ.

Португалиин социалис партиин Генеральна секретарь Мариу Соареш үгэ хэлэхэдээ, гол партинуудай ба зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хүдэлөөнэй хоорондо гар табигдаһан хэлсээе мэргэжэлтэд хүндэлхэ юм гэжэ мэдүүлбэ. «Арадай демокрадуудтай хамта эдэ коммунистнуудтай олонхиин дууе түлөөлнэбди», — гэжэ тэрэ хэлээ.

Учредительнэ суглаанда болоһон һунгалтын дүнгүүд ороной хуби заяае тодорхойлхо хэрэгтэ шухала удха шанартай байна гэжэ Португалиин премьер-министр Васку Гонсалвиш «Секулу» газетэдэ интервью үгэхэдөө хэлэбэ. Португалиин арад зон сүлөөтэ һунгалтада түрүүшынхеэ хабаадажа, социализмын замаар ор... хүгжөөхэ зорилго урдаа ... биһан политическэ пар...нуудай программые, ДВС... политическэ програм... Португалиин арад зон ... лөөтэ һунгалтынгаа үедэ ... рүүшынхеэ нэгэн һанал... гаар дэмжэһэн байна г... тэрэ хэлэбэ.

Һунгалтын дүнгүүд ор...ной Саг зуурын правите...ствын ажал ябуулгада хаб... гүй, тэрэнэй устав хуби... ха эрилтэ табинагүй г... Васку Гонсалвиш тэмдэг...

Манай правительство ... дэлмэришэнэй шэнжэтэй, ... гэжэ тэрэ үргэлжэлүүлбэ. Ажал ябуулгаяа ороноо эк...номическа талаарнь хүгж...хэ хэрэгтэ тэрэнэй эконом...ко хүгжөөхэ хэрэгтэ зори...лагдана.

Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй ... дэлөөнэй ба Португал... политическэ партинууд... хоорондо баталагдаһан хэ... сээн учредительнэ сугла... хүдэлмэриин хараа шух...лые, удхые тодорхойлхо б... на гээд тэрэ тэмдэглэбэ.

ДЭЛХЭЙН ГАЗЕТЭНҮҮД ЮУН ТУХАЙ БЭШЭНЭБ

Фашизмые һамна бута сохиһоор 30 жэлэй ойдо зорюулагдаһан материалнуудые гадаадын оронуудай хэблэл толилжо үргэлжэлһөөр. Фашис богоолһолгоһоо немец арадые Советскэ Союз сүлөөлөө һэн гэжэ ГДР-эй «Дер морген» газетэ түрүү бэшэг соогоо тэмдэглэнэ.

Европодохи аюулгүй байдалай, харилсаа холбооной түлөө тэмсэгшэ ниитын хүсэнүүдэй хоёрдохи ассамблей Бельгиин Льеж хотодо боложо байна гээд Европын оронуудай хэблэл мэдээсэнэ. Венгриин «Мадьяр немзет» газетэ иигэжэ бэшэнэ: «Европодо шэнэ политика бэелүүлхын түлөө энэ түбиин олониитэ эдэбхитэйгээр тэмсэжэ байна. Хэрбээ тус түбиин бүхы гүрэнүүдые хабаадуулһан аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной хэлсээнэй баталагдаа һаань, бүхы дэлхэй дээрэ шахардуу байдал һуларуулагдаха».

Португалиин Учредительнэ суглаанай һунгалтын дүнгүүдые гадаадын хэблэл үргэнөөр шэнжэлнэ.

«1974 оной апрелиин 25-да болоһон революциие бүрин дэмжэжэ байһанаа Португалиин арад зон элирхэйлэн харуулаа», — гэжэ «Жиче Варшавы» газетэ бэшэнэ.

Урда Вьетнамдахи байдал Америкын газетэнүүдэй гол анхаралда байһаар. «Үдэр хоногой үнгэрхэ тума сайгон захиргаанай сэрэгэй байдал улам муудажа, Арадай сүлөөрэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүд хэдэн талаһаань Сайгон хотодо дүтэлжэ ябана» гэжэ «Вашингтон пост» мэдээсэнэ. Шэнжэлэгшэд Д. Андерсонай, Л. Уиттенэй тэмдэглэлнүүдые газетэ толилходоо, «Зүүн-Урда Ази тушаа американ политика хосорон һалажа байна гээд Индохитадтахи байдал элирхэйлэн гэршэлнэ» гэжэ тэмдэглэнэ.

(ТАСС).

БАНГКОК

НАЦИОНАЛЬНА КОНГРЕССЭЙ СЕССИ

ТАСС

Камбоджын Патриотическа хүсэнүүдэй национальна конгрессэй гурбан үдэрэй тусхай сесси Пномпеньдэ болобо. Национальна нэгэдэлэй королевскэ правительствын премьер-министрэй орлогшо, оборонын министр Кхиеу Самфан сесси дээрэ түрүүлэгшээр һуугаа.

Камбоджын дотоодын хэрэгүүдтэ гадаадын оронуудай хамааралсалгада, мүн харин оронуудай зүгһөө һүйдхэлтэ ябуулгада эсэргүүсэн, Камбоджын арад тэмсэлээ үргэлжэлүүлхэ юм гээд конгресс түгэсхэлэй коммюнике соогоо мэдүүлбэ.

Камбоджын бэеэ даагһан байдалтай, эб найрамдалай, сэрэгэй ямаршье бүлэглэлдэ хабаадахагүй гэһэн политика шууд сэхээр бэелүүлхэ юм гэжэ Патриотическа хүсэнүүдэй национальна конгресс үшөө дахин батадба. Газар дайда дээрээ гадаадын сэрэгэй баазануудые ... гуулхагүйбди.

Принц Нородом Си... Камбоджын гүрэнэй тол...логшо Национальна нэг...лэй түрүүлэгшэ зандаа ү...хэ гээд конгрессто хаб...дагшад мэдүүлээ.

ВЕНЭ

ВЕНЭДЭХИ ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД

ТАСС

Кипрэй грек бүлэгэй түлөөлэгшэ Г. Клиридисэй, түүрэг бүлэгэй түлөөлэгшэ Р. Денкташай хоорондын хөөрэлдөөнүүд эндэ эхилбэ. Кипрэй асуудалые политическэ аргаар гуримшуулха тухай асуудалаар тэдэ һанамжануудаа хэлсэхэ юм. ООН-ой Генеральна секретарь К. Вальдхайм хөөрэлдөөнүүдтэ хабаадалсана.

ООН-ой Аюулгүйн Соведэй тогтоолой үндэһөөр Венэдэхи уулзалга үнгэргэгдэжэ байна.

Кипрэй орёо бэрхэшээлтэй асуудал долоон хоногой турша соо үнгэргэгдэһэн хөөрэлдөөнүүдэй үеэр шиидхэгдэхэ юм гээд хүлеэһэнэй үлүү гэжэ К. Вальдхайм Венэдэ ерэмсээрээ мэдүүлээ һэн. Гэбэшье тэрэниие шиидхэлгэдэ «түрүүшын алхам хэгдэхэдээ магадгүй» гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ.

ЛИССАБОН

ВАСКУ ГОНСАЛВИШАЙ ХӨӨРӨӨН

ТАСС

Португалиин демократическа революциһаа хойшо үнгэрһэн жэл соо орон дотор түүхэтэ, ехэ хубилалта болоо гээд Португалиин премьер-министр Васку Гонсалвиш «Диариу ди Ногисиаш» газетын корреспондентэй хөөрэлдэхэдөө мэдүүлбэ. Бидэ банкнуудые, страховой компанинуудые, арадай ажахын олон һалбаринуудые гүрэнэй мэдэлдэ абаабди. Ажалай ба капиталай хоорондохи харилсаае хубилгахын тула ехэ юумэ хэжэ байнабди. Эдэмнай революционно шэнжэтэй хэмжээнүүд болоно.

Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хүдэлөөнтэй (ДВС) политическэ партинуудай хэһэн хэлсээн айхабтар ехэ ушар хэрэг болоно гэжэ Васку Гонсалвиш хэлэбэ. Энэнь орон доторхи политическэ шэнэ байдалда таарана. Түрүү үзэлтэй зэбсэгтэ хүсэнүүд Португалиин революциин гол хүсэн болоно. Революционно Соведые байгуулга, Саг зуурын правительство эмхидхэлгэ ороной хүн зоной байдалда ехэ удха шанартай байгаа.

Политическэ гү, али шэжан мүргэлэй һанал бодолһоонь, мүн эдэнэй экономическа ба социальна байгуулалтаһаа дулдыдангүй дэлхэйн бүхы арадуудтай харилсаа холбоо тогтоохо гэээшэ манай гадаадын политика болоно.

Саашадаа һэримжэтэй байха уряатайгаар Васку Гонсалвиш Португалиин арад зондо хандаба.

ЛЬЕЖ

Ниитын хүсэнүүдэй ассамблей

ТАСС

Европодохи аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной түлөө ниитын хүсэнүүдэй хоёрдохи ассамблей эндэ хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлһээр. Пленарна заседани дээрэ Европо түбиин байдалые саашадань һайжаруулха тухай асуудал дэлгэрэнгыгээр зүбшэн хэлсэгдэнэ.

Мүнөө хоёрдохи шатынь Женевэдэ үнгэргэгдэжэ байһан аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ-Европын зүблөөнэй саашанхи ажал ябуулга тухай асуудалые нэгэдэхи комисси зүбшэн хэлсэнэ. Энэ зүблөөе дары түргөөр, амжалтатайгаар дүүргэжэ, тэрэнэй гурбадахи, түгэсхэлэй шатыень гүрэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй хабаадалгатайгаар үнгэргэхэ шухала гэжэ үгэ хэлэгшэд бултадаа тэмдэглэһэн байна.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Малшадай зунай зорилгонууд» — түрүү бэшэг. «Таряа тарилгын түрүүшүүл» — Н. Ефимовэй репортаж. Һунгуулиие угтуулан. Үндэр этигэл найдабари». «Правда Бурятии», «Гудок», «Восточно-Сибирская правда» газетэнүүдэй шалгалтын материал.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Баян дүй дүршэлөө — ажабайдалда» — Бороднай статья. «Ороохо таралангай нөөсэнүүд» — статья. «БАМ ба оршон тойрониие хамгаалга» — М. Шаргаевагай статья. «Үдэшын кафенүүд хэрэгтэй».

Гурбадахи хуудаһанда. «Гвардейскэ абари зан» — Коротаевагай очерк. «Факультедэй фронтовигууд» — Р. Макальскаягай зураглал. Хилын саана. РСФСР-эй Верховно Соведые һунгаха һунгуулиин центральна комиссида.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Искусствын фестиваль» — суглуулбари. Спортын һонин.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — Илалтын 30 жэлэй ойдо. «Агууехэ дайн тухай дурасхаал». 2-дохи сери — «Огненные рубежи». 11.05 — Хатарай коллективүүдэй концерт (үнгэтэ). 11.30 — Хоккей. ЦСКА — «Спартак». 12.40—12.50 — Забһарлалга. 12.50 — Шэнэ һонин. 13.00 — «Үхибүүдтэ — фильм». «Тимур ба тэрэнэй команда». 14.15 — Совет дуунуудай концерт (үнгэтэ). 14.30 — «Оромнай майн урда тээ». Бүхэсоюзна репортаж (үнгэтэ). 15.00 — В. Панова. «Кружилиха» — телевизионно зүжэг түрүүшынхеэ харуулагдаха (үнгэтэ). 17.25 — СССР-эй арадуудай хатарай гүрэнэй академическэ ансамблиин концерт (үнгэтэ). Уран һайханай хүтэлбэрилэгшэ — СССР-эй арадай артист Игорь Моисеев (1-дэхи хубинь, үнгэтэ). 18.30 — «Время». 19.00—19.10 — Забһарлалга. 19.10 — СССР-эй арадуудай хатарай ансамблиин концерт (2-дохи хубинь).

Улаан-Үдэ. 20.20 — «Ажалай эстафетэ» 20.40 — Шэнэ һонин.

«Орбита». 20.55 — «Дэлхэй дээрэ эб найрамдал тогтоохын түлөө». Чехословакиин Коммунис партиин Генеральна секретарь Густав Гусагай хөөрөөн (үнгэтэ). 21.25 — В. Панова «Кружилиха». 23.50—24.00 — Забһарлалга. 24.00 — «Время». 00.30 — Футболоор СССР-эй чемпионат (үнгэтэ). «Спартак» — «Динамо» (М). Забһарлалгын үедэ «Спортлотогой» тираж.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 19.30 — «Маршруты зовут» — һурагшадта зорюулагдаһан дамжуулга. 19.50 — «Эб найрамдалай зам». Уран зохёолой хүгжэмтэ композици.

«Орбита». 20.20 — Хоккей. ЦСКА — «Спартак».

Улаан-Үдэ. 20.55 — Телевизионно һонин. 21.15 — «Байгалай шэмэг» — тележурнал (буряадаар).

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд:

г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редакт... 2-54-54, приёмная — 2-54-93, зам редактора — 2-... зам. редактора — 2-62-62, отв. секретаря — 2-50-... ретариат — 2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-6... сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, пропаганд... агитации — 2-56-23, промышленности и строительс... 2-61-35, советского строительства и быта — 2-69-58, ... туры и школ — 2-60-21, писем и селькоров — 2-6... информации — 2-34-05, общественная приёмна... 2-56-62, машинное бюро — 2-57-63, корректорск... 2-35-95, фотолаборатория — 2-33-61.

Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-02403. Заказ № ...